

Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2021-2024

Herijking IHP 2015-2020

9 september 2020

1 INHOUDSOPGAVE

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding	3
3	Huidige situatie & Context	4
4	Leerlingen & Huisvesting.....	6
4.1	Leerlingenprognoses basisonderwijs	6
4.2	Ruimtebehoefte basisonderwijs.....	6
4.3	Ruimtebehoefte basisonderwijs per wijk	7
4.4	Ruimtebehoefte onderwijshuisvesting	10
4.5	Omvang scholen.....	11
5	Huisvestings- en Onderwijsambitie	13
6	Actualiseren parameters IHP.....	16
6.1	Bouwkosten	16
6.2	Index	16
6.3	Rente	17
7	Totale (integrale) projectkosten	18
7.1	Kindgerelateerde functies (IKC- / Accommodatiebeleid)	18
7.2	Duurzaamheid en klimaat.....	19
7.3	(Openbare) buitenruimte	19
7.4	Opbrengsten vrijkomende locaties	19
7.5	Bovenwettelijke eisen	22
7.6	Tijdelijke huisvesting.....	23
8	Financieel	24
8.1	Correctie beloftelijn	24
8.2	Nieuwe lange termijnraming	25
8.3	Verhuur t.b.v. kinderopvang	26
8.4	Achterstallig onderhoud huidige locaties	26
8.5	Financiële Consequenties	27

Bijlage 1: IKC-beleid

Bijlage 2: Kosten opstal (prijsspeil 1 januari 2020)

Bijlage 3: Huidige boekwaarden (prijsspeil 1 januari 2020)

2 INLEIDING

In mei 2015 is het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) 2015 – 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Besluitvorming vond plaats na instemming met het onderwijsveld over het IHP; de schoolbesturen hebben de beleidsmatige uitgangspunten en de uitgangspunten met betrekking tot de huisvesting onderschreven. Tevens is ingestemd met de in het IHP opgenomen uitvoeringsagenda, waarin tot en met 2030 aangegeven was welke basisscholen om de twee jaar zouden worden vernieuwd en welke huisvestingsprojecten in het voortgezet onderwijs zouden worden uitgevoerd.

Op 22 november 2018 zijn de kredietaanvragen voor de eerste twee projecten (IKC West en CLV Gebouw A) in de raad behandeld. Hierin werd de raad geconfronteerd met onverwachte (hoge) kosten, doordat in het IHP alleen de kosten voor de onderwijshuisvesting inzichtelijk zijn gemaakt en niet de kosten voor terrein, sloop, kindgerelateerde functies, energieneutraliteit en tijdelijke huisvesting. Daarnaast zijn de in het IHP 2015-2020 gehanteerde (financiële) parameters sterk gewijzigd als gevolg van ontwikkelingen in de markt. Hierdoor is de vraag ontstaan of het huidige IHP op deze wijze wel houdbaar is. Het College heeft daarom besloten tot een herijking van het IHP.

Het IHP 2015-2020 dient als basis. Het nieuwe IHP is geactualiseerd met de kennis van nu. Er zullen echter altijd nieuwe ontwikkelingen zich voordoen waarop ingespeeld moet worden. Het is daarom goed om in het IHP een lange termijn perspectief te bieden, maar dit 4-jarlijks te herijken. Deze periodieke herijking wordt ondersteund door de schoolbesturen. In dit verband is door de schoolbesturen ook genoemd de mogelijke komst van een Islamitische basisschool. De raad heeft op 2 juni 2020 besloten om de school niet op te nemen in het Plan van Scholen. Dit is voor het geactualiseerde IHP dan ook het uitgangspunt. Indien het in de toekomst eventueel komt tot goedkeuring van deze aanvraag, dan zal dit wat betreft de huisvesting ook onderdeel zijn van de actualisering.

Het huidige IHP heeft een looptijd tot en met 2020. De toegezegde herijking valt daarmee samen met het einde van deze beleidsperiode. Het is als zodanig niet alleen een evaluatie van het huidige beleid, maar ook een actualisatie van het onderwijshuisvestingsbeleid voor de komende periode. Het nieuwe IHP bestaat dan ook uit:

- Een omschrijving van de huidige situatie;
- Een actualisering op basis van de nieuwste cijfers (waaronder de bouwkosten);
- Een overzicht van de aanvullende kosten zodat de totale projectkosten inzichtelijk zijn;
- De financiële consequenties en de oplossingsrichting om binnen de afgesproken financiële kaders te blijven.

3 HUIDIGE SITUATIE & CONTEXT

De gemeente Veenendaal heeft zoals alle gemeenten de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Deze zorgplicht houdt in dat de gemeente moet zorgen voor voldoende capaciteit en dat de onderwijshuisvesting kwalitatief op orde is. De demografische ontwikkeling laat op lokaal niveau in Veenendaal geen grote wijzigingen zien. Op wijk- en buurniveau zijn er wel verschuivingen in de zogenaamde basisgeneratie (de basisgeneratie is het aantal kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar). In de 'oude' delen van Veenendaal daalt het aantal kinderen, terwijl in Veenendaal Oost het aantal leerlingen toeneemt. Dit betekent dat er overal in Veenendaal veel leegstand in de scholen is, maar in Veenendaal-Oost juist onvoldoende ruimte aanwezig is omdat er zoveel leerlingen komen.

De leegstand in veel onderwijsgebouwen heeft ook een financieel gevolg. De schoolbesturen ontvangen van het Rijk een vergoeding om de scholen in stand te houden. Deze vergoeding is gebaseerd op het aantal leerlingen. Wanneer het leerlingenaantal daalt, neemt ook de Rijksvergoeding af terwijl de school wel het hele gebouw, dus ook de leegstand, moet onderhouden. Voor deze leegstand ontvangen zij immers geen vergoeding hetgeen betekent dat de school met steeds minder middelen wel hetzelfde te grote gebouw in stand moet houden en het onderwijs geven. Er blijven dan minder middelen beschikbaar voor het onderwijsproces. Met de schoolbesturen is daarom afgesproken deze leegstand te verminderen.

In het vorige IHP is ook gesteld dat er sprake is van technische én functionele veroudering van de scholen. De gemiddelde leeftijd van basisscholen in Veenendaal is immers hoog, waardoor ook de onderhoudskosten toenemen. Hierdoor nemen de lasten per leerling voor huisvesting alleen nog maar toe. De afweging tussen levensduurverlenging ofwel instandhouding van steeds ouder en veelal slechter wordende gebouwen en vervanging door nieuwbouw wordt hierdoor actueler. Van een groot aantal oudere gebouwen laat de kwaliteit te wensen over. . Om zicht te krijgen op de kwaliteit van de onderwijsgebouwen zijn alle locaties op een aantal onderdelen technisch beoordeeld, namelijk:

- In hoeverre is de vergoeding voor het onderhoud toereikend voor het geplande onderhoud
- Aanwezigheid van asbest en de mogelijke beheersmaatregelen
- Energielabel
- Thermisch comfort in de zomer / winter
- Luchtkwaliteit (ventilatie)

De onderwijshuisvestingslasten zijn, als je deze afzet tegen de kwaliteit van de portefeuille, relatief hoog. Dit wordt ook mede veroorzaakt door de leegstand en de technische en functionele veroudering. Geconcludeerd kan worden dat er met name geïnvesteerd is in capaciteit en minder in de kwaliteit. Door de financiële situatie en daardoor beperkte gemeentelijke middelen moet er gefaseerd aan een adequate onderwijsportefeuille gewerkt worden. Hierdoor kan de gemeente de kosten beter spreiden en worden hoge gemeentelijke lasten voorkomen. Het pleit er ook voor om allereerst een zorgvuldige afweging te maken om de bestaande capaciteit efficiënt in te zetten, hierdoor worden desinvesteringen voorkomen. Daarna kan er geïnvesteerd worden in de vernieuwing van de onderwijslocaties. De volgorde waarin de vernieuwing uitgevoerd wordt, wordt bepaald aan de hand van de uitkomsten van de technische beoordeling.

Per onderwijssector zijn er wel grote verschillen. De grootste problemen met betrekking tot de capaciteit (leegstand) en de kwaliteit doen zich voor in het basisonderwijs. Daarnaast zijn er capaciteitsvraagstukken in het speciaal onderwijs. In deze beleidsperiode richten wij ons in de

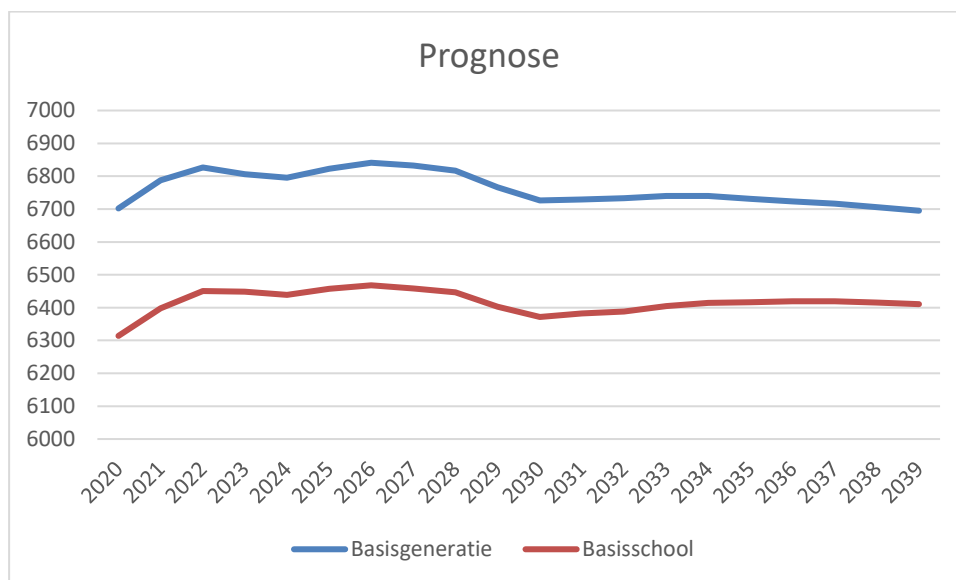
vernieuwing van de onderwijshuisvesting op het vormen van zogenaamde integrale kindcentra (IKC's), waarin basisonderwijs, speciaal onderwijs en kinderopvang programmatisch, organisatorisch en ruimtelijk samenwerken onder één dak. Het is aan de betrokken schoolbesturen en kinderopvangorganisatie om vorm en inhoud te geven aan de IKC-vorming. (zie bijlage 1)

4 LEERLINGEN & HUISVESTING

Om een goed beeld te krijgen of de onderwijshuisvesting nu en in de toekomst nog passend is voor het aantal leerlingen, is het belangrijk om inzicht te krijgen in leerlingenaantallen en -prognoses en de betekenis hiervan voor de huisvesting. Voor het huidige leerlingenaantal is gebruikt gemaakt van de teldatum van 1 oktober 2019.

4.1 Leerlingenprognoses basisonderwijs

De basisgeneratie – het aantal kinderen in de leeftijd 4-12 jaar - bedraagt anno 2020 circa 6.700 kinderen. Het aantal basisschoolleerlingen is circa 6.300 leerlingen in 2020. Het leerlingenaantal wijkt af van de basisgeneratie, omdat er leerlingen van buiten Veenendaal hier naar school gaan en andersom. En een deel van de kinderen gaat naar speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Het leerlingenaantal is stabiel tot licht dalend in de oudere wijken en stijgend in Veenendaal-Oost. Per saldo stabiliseert het leerlingenaantal na een lichte groei.

4.2 Ruimtebehoefte basisonderwijs

De totale beschikbare capaciteit in het basisonderwijs is in 2019 circa 47.000 m² bruto vloeroppervlakte (BVO). Uitgaande van de leerlingenaantallen en prognoses is er een ruimtebehoefte van circa 38.000 m² BVO (2020). Deze ruimtebehoefte neemt tot 2022 enigszins toe tot circa 40.000 m² BVO. Na 2022 stabiliseert de ruimtebehoefte. In die zin zijn er op Veenendaals niveau geen capaciteitstekorten de komende jaren. Bij ongewijzigd beleid blijft er sprake van een overcapaciteit van circa 7.000 m² BVO, hetgeen ongeveer 15 % is. De leegstand is zoals verwacht ten opzichte van de vorige beleidsperiode toegenomen. Dit komt doordat het aantal leerlingen is afgenomen. De capaciteit is echter toegenomen door de bouw van de 2^e fase Ontmoetingshuis. Deze is gebouwd vooruitlopende op de te verwachten leerlingen in Veenendaal-Oost. In Veenendaal-West is met de ontwikkeling van IKC West de capaciteit teruggedrongen omdat de oude scholen gesloopt worden. Per school zijn er echter grote verschillen. Dit laat de onderstaande tabel zien. De rode getallen in de laatste kolom geven een tekort aan ruimte weer, de zwarte getallen een overschot. Anno 2020 is er sprake van een overcapaciteit van circa 10.000 m² BVO.

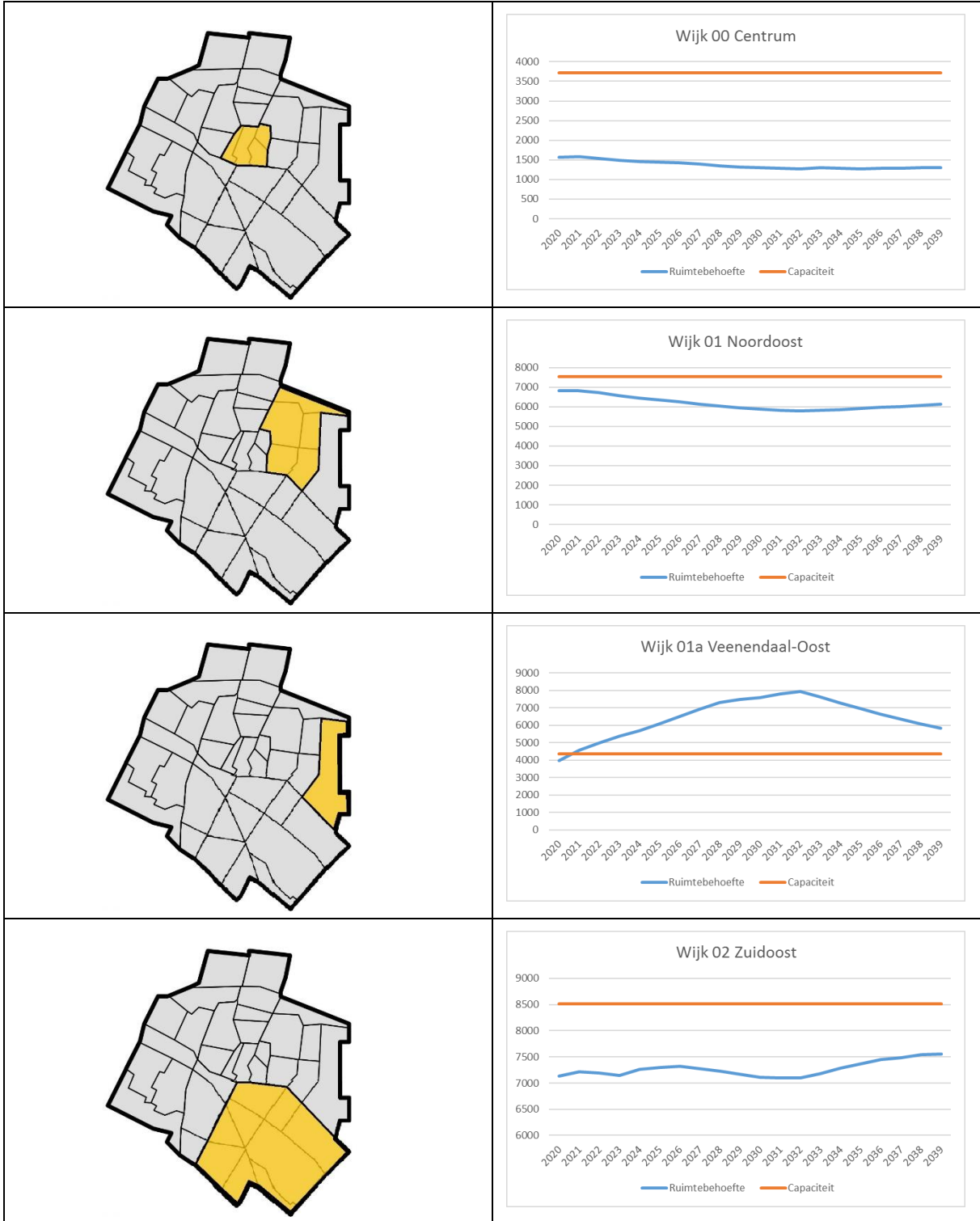
School	Adres	Wijk	Denominatie	Leerlingen	Ruimtebehoefte	Capaciteit	Leeqstand
Dr. C. Steenblokschool	Zoete Inval 10	Wijk 00 Centrum	GER	283	1.623	2.417	794
De Plantage	Zoete Inval 8	Wijk 00 Centrum	GER-V	121	809	1.297	488
Het Erf	Ronde Erf 2	Wijk 01 Noordoost	PC	303	1.724	2.000	276
't Speel-Kwartier	Ruiterijweg 1	Wijk 01 Noordoost	PC	417	2.298	1.626	-672
De Vuurvlinder "Noord"	Tweespan 39	Wijk 01 Noordoost	RK	71	557	748	191
Dr. C.P. van Leersumschool	Willem Barentszstraat 70	Wijk 01 Noordoost	SO	116	1.021	624	-397
De Windroos	Zuiderkruis 740	Wijk 01 Noordoost	SBO	98	970	2.541	1.571
Tamim	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	PC	221	1.312	2.514	1.202
De Bron	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	HRV	237	1.192	1.021	-171
Balans	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	OPB	277	1.393	835	-558
Engelenburgschool	De Fuikenweide 1	Wijk 02 Zuidoost	HRV	88	643	1.118	475
Jul. v. Stolbergschool	De Sterke Arm 2A	Wijk 02 Zuidoost	PC	35	376	884	508
De Ceder	Larikslaan 1A	Wijk 02 Zuidoost	PC	361	2.016	2.286	270
De Burcht	Margaretha Turnorlaan 5	Wijk 02 Zuidoost	PC	336	1.890	2.221	331
Mozaïek Bongerd	De Bongerd 3	Wijk 02 Zuidoost	OPB	97	688	926	238
Mozaïek Petenbos	Margaretha Turnorlaan 7	Wijk 02 Zuidoost	OPB	153	770	1.074	304
School Juul	Gerard Terborchstraat 21	Wijk 03 Zuidwest	PC	71	357	760	403
Patrimoniumschool	Patrimoniumlaan 1	Wijk 03 Zuidwest	HRV	285	1.634	1.753	119
Montessorischool	Duivenwal-west 300	Wijk 04 Noordwest	ALG	268	1.548	1.895	347
Johannes Calvijnschool	Geerseweg 2	Wijk 04 Noordwest	REF	522	2.826	3.578	752
Rehobothschool	Koninginnelaan 46	Wijk 04 Noordwest	HRV	491	2.470	3.218	748
School Alex	Pr. W. Alexanderpark 600	Wijk 04 Noordwest	PC	117	789	845	56
Beatrixschool	Pr. W. Alexanderpark 602	Wijk 04 Noordwest	HRV	81	607	1.302	695
School Max	Vendelseweg 30	Wijk 04 Noordwest	PC	142	714	1.152	438
De Grondtoon	Componistensingel 26	Wijk 05 West	PC	216	1.286	1.387	101
Het Bakken II	De Reede 71	Wijk 05 West	PC	372	2.071	2.039	-32
De Schakel	Langelaar 24	Wijk 05 West	PC	198	1.196	1.950	754
De Vuurvlinder West	IKC West (in ontwikkeling)	Wijk 05 West	RK	204	1.026	1.585	559
Het Bakken I	't Kofschip 2	Wijk 05 West	PC	192	1.166	1.222	56
De Achtbaan	IKC West (in ontwikkeling)	Wijk 05 West	OPB	73	567	565	-3
TOTAAL				6.446	37.538	47.383	9.845

4.3 Ruimtebehoefte basisonderwijs per wijk

In de onderwijshuisvesting of de voorzieningenstructuur voor het onderwijs streven wij naar een evenredige en evenwichtige verdeling van de onderwijslocaties over Veenendaal dat aansluit bij het aantal kinderen in een bepaald gebied. Dat betekent dat in de toekomstige bepaling van de ruimtebehoefte er rekening gehouden wordt met de aanwezige basisgeneratie 4 – 12 jarigen zodat sprake is van een goede bereikbaarheid en spreiding van voorzieningen in Veenendaal. Hierbij wordt vanzelfsprekend ook rekening gehouden met de historisch gegroeide situatie waarbij scholen leerlingen hebben uit een groter voedingsgebied dan de wijk waarin ze (toevallig) staan (hetgeen ook geldt voor een aantal scholen met een specifieke onderwijskundige identiteit of denominatie). Wij kiezen voor deze lijn om meerdere redenen:

- Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om dichtbij naar school te kunnen;
- De sociale cohesie binnen de wijk wordt versterkt wanneer kinderen in de eigen wijk naar school kunnen;
- Er zijn minder verkeersbewegingen noodzakelijk, waardoor de verkeersveiligheid toeneemt;
- De gemeente wordt voor haar zorgplicht onderwijshuisvesting minder afhankelijk van de resultaten / imago van de individuele scholen.

In de onderstaande grafieken is per wijk te zien hoe de ruimtebehoefte op basis van de aanwezige basisgeneratie (de blauwe lijn in de grafieken) zich verhoudt tot de beschikbare capaciteit (de oranje lijn in de grafieken).

Op basis van de bovenstaande grafieken kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Centrum heeft een structurele overcapaciteit, dit wordt veroorzaakt doordat twee specifieke denominaties in de wijk gehuisvest zijn. Het aantal kinderen in centrum is niet groot, maar er zijn twee grote basisscholen met veel capaciteit. Vanwege het specifieke karakter van deze scholen komen de leerlingen uit heel Veenendaal.
- Veenendaal-Oost heeft gedurende langere periode onvoldoende ruimte om de basisgeneratie in dat gebied te huisvesten. Een kwart van de basisgeneratie (het aantal kinderen van 4 – 12 jaar in Veenendaal Oost) zal echter niet voor één van de scholen in het Ontmoetingshuis kiezen. Daarnaast zien wij dat de grote ruimtebehoefte tijdelijk is. De huidige capaciteit is echter voldoende om de structurele belangstelling uit deze wijk te huisvesten. Vanwege de niet-centrale ligging van de wijk en de aanwezigheid van leegstand in andere delen van Veenendaal, die ook vanuit Veenendaal Oost goed en veilig bereikbaar is, heeft het de voorkeur om de ruimtebehoefte tijdens de zogenaamde piekperiode (een periode van 15 jaar waarin door de ontwikkeling van de wijk het aantal leerlingen hoog is) niet permanent in de wijk te realiseren. Hiermee wordt leegstand in Veenendaal-Oost voorkomen, die in de toekomst moeilijk in te zetten is voor andere scholen in Veenendaal.

- Zuidoost heeft overcapaciteit. In de capaciteit is bovendien niet De Mispel, die tijdelijk door het CLV gebruikt wordt, meegenomen. Deze locatie is structureel niet nodig om in de onderhuisvesting te voorzien.
- Zuidwest heeft onvoldoende capaciteit beschikbaar om de basisgeneratie te kunnen huisvesten. In praktijk levert het nu echter geen capaciteitsvraagstukken op, omdat slechts 25% van de leerlingen die naar een Protestant Christelijke basisschool gaat, naar de Protestant Christelijke basisschool in de wijk (School Juul) gaat. Er gaan dus relatief veel kinderen de wijk uit. Op de langere termijn betekent dit wel dat het voorzieningenniveau in de wijk uitgehold wordt.
- Noordwest heeft veel overcapaciteit. Ook zijn er in de omgeving van het Prins Willem-Alexanderpark vier basisscholen en Het Perron dicht bij elkaar gesitueerd. Dit geeft veel verkeersdruk. Onderzocht moet worden of er één school op een andere locatie gevestigd kan worden.

4.4 Ruimtebehoefte onderwijshuisvesting

Het IHP richt zich deze beleidsperiode met name op de voorzieningen voor de 4-12 jarigen. Binnen het voortgezet onderwijs is met de vervanging van Gebouw A van het CLV de kwaliteit van de portefeuille op orde. Wel is het goed om voor de volledige onderwijsportefeuille na te gaan of de capaciteit voldoende is. Hieronder is per onderwijssoort te zien of er sprake is van tekorten of overschotten in de onderwijshuisvesting.

Onderwijssoort	Ruimtebehoefte	Capaciteit	Leegstand
BO	35.527	44.218	8.691
SBO	970	2.541	1.571
SO	1.021	624	-397
(V)SO	1.829	1.894	65
VO	45.013	44.093	-920

Binnen het BO-SBO-SO worden eventueel ruimtetekorten, conform de verordening, opgelost door middel van medegebruik bij andere scholen. Wel wordt er gezocht om de individuele ruimtebehoefte per onderwijssoort beter te laten aansluiten bij de werkelijkheid. Dit omdat medegebruik, zeker voor SO/SBO, niet altijd een ideale oplossing is. Voor SBO, (V)SO en VO geldt dat wij een regionale functie hebben.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het (V)SO passende huisvesting heeft waardoor wijzigingen vanuit onderwijshuisvesting niet nodig zijn (overcapaciteit van 65 m² BVO). Beleidsmatig kunnen er echter redenen zijn om het (V)SO ook nadrukkelijker te koppelen aan regulier onderwijs. Dit zou dan kunnen betekenen dat er leegstand ontstaat binnen de (V)SO-voorzieningen. Deze leegstand zou geen blokkade moeten zijn voor beleidsmatige ambities en doelstellingen met betrekking tot de integratie van regulier en speciaal onderwijs. Het betekent wel dat er dan oplossingen gevonden moeten worden voor het verminderen van de ontstane leegstand.

Er is op dit moment een ruimtetekort binnen het voortgezet onderwijs. Dit ruimtetekort is echter tijdelijk, omdat het aantal leerlingen met circa 300 daalt (periode tot 2039). De verordening gaat er in het voortgezet onderwijs vanuit dat er pas aanvullende huisvesting wordt gerealiseerd als er een tekort is van 10 % of meer. Wanneer dit blijft binnen de 10 % dan dient de ruimtebehoefte intern opgelost te worden. Er zijn zodoende geen maatregelen noodzakelijk.

In algemene zin zijn er op Veenendaals niveau geen capaciteitsvraagstukken omdat er voldoende leegstand is om eventuele tekorten van individuele scholen op te vangen.

4.5 Omvang scholen

Binnen het BO-SBO-SO moet er een slag gemaakt worden om de capaciteit te laten aansluiten bij de ruimtebehoefte. De verordening gaat er vanuit dat de capaciteit bepaald wordt op basis van het aantal kinderen dat gedurende 15 jaar verwacht kan worden. Dit betekent concreet dat er niet voor de ruimtebehoefte tijdens de piekperiode gebouwd wordt en dat bij vervangende nieuwbouw er bij oplevering soms onvoldoende ruimte beschikbaar kan zijn. Er zal dan uitgeweken moeten worden naar een locatie in de omgeving. Uit paragraaf 4.3 blijkt dat de onderwijscapaciteit niet evenredig over Veenendaal verdeeld is. Wij willen daarom het verschuiven van de onderwijscapaciteit, waardoor deze beter aansluit bij de behoefte van de wijk, mogelijk maken. Hierdoor kan het voorzieningenniveau in alle wijken op peil gehouden worden. Een verschuiving van capaciteit is echter niet vrijblijvend en altijd budgetneutraal. Wat in de ene wijk toegevoegd wordt, gaat ten koste van een andere wijk. Op dit moment komen hiervoor 2 wijken in aanmerking, namelijk Veenendaal-Zuidwest en Veenendaal-Oost.

Veenendaal-Zuidwest:

In Veenendaal-Zuidwest zijn 2 basisscholen gehuisvest, Patrimoniumschool en School JUUL. Op basis van de prognoses heeft School JUUL recht op een locatie met 57 leerlingen. Een school met deze omvang heeft onvoldoende toekomstperspectief. Daarmee dreigt deze voorziening uit de wijk te verdwijnen. School JUUL heeft een Protestant Christelijke (PC) denominatie. Vanuit de wijk is er echter een grote groep kinderen (271 leerlingen) die naar een Protestant Christelijke school gaat. Dit is dus veelal een school buiten de wijk. Om toch binnen de wijk een volwaardige Protestant Christelijke school te behouden, zijn er met het schoolbestuur afspraken gemaakt om dit, ten koste van Protestant Christelijke scholen buiten de wijk, mogelijk te maken. Het gaat ten koste van de ruimte van De Ceder, Het Bakken en de Juliana van Stolbergsschool. Dit is met het schoolbestuur overeengekomen. Het vrijspelen van ruimte op deze locaties biedt ook kansen voor het realiseren van een voorschoolse voorziening.

Veenendaal-Oost:

In 2010 is gestart met de aanleg van de uitbreidingswijk Veenendaal-Oost. Het was de wens om voor deze wijk ook een onderwijsvoorziening te realiseren, vanaf 2012 met een tijdelijke voorziening en vanaf 2015 met het Ontmoetingshuis. De eerste prognoses hiervoor dateren uit 2010. Voor Protestant Christelijk- en Hervormd onderwijs was Veenendaal-Oost als voedingsgebied aangemerkt. Voor Openbaar onderwijs daarnaast ook nog Dragonder-Oost. In 2014 is besloten dat de openbare basisschool Het Mozaïek (Dragonder-Noord) zal sluiten. Het is daarom aannemelijk om voor openbaar onderwijs het voedingsgebied Veenendaal-Noordoost aan de locatie in Veenendaal-Oost toe te voegen.

De verwachting was dat er in het Ontmoetingshuis tot 2025 en na 2039 voldoende ruimte zou zijn om de leerlingen te huisvesten. Gedurende de piek (2025-2039) zal een deel van de leerlingen elders gehuisvest moeten worden. In de loop van de jaren zien wij echter dat de belangstelling van alledrie de denominaties is toegenomen. Wel is het zo dat er binnen het Protestant Christelijk onderwijs een verschuiving plaatsvindt. Uit Veenendaal-Oost gaan er meer leerlingen naar de aan de wijk grenzende basisschool 't Speel-Kwartier, dan naar de in de wijk gelegen basisschool Tamim. Hierdoor ontstaat er bij 't Speel-Kwartier een ruimtetekort. Dit wordt tijdelijk opgevangen bij De Windroos. In

het kader van de actualisering van het IHP, komt deze mogelijkheid (vanaf 2024) te vervallen. Daarnaast zien wij ook 42 % van de leerlingen in het Ontmoetingshuis uit de overige wijken komen.

Deze gewijzigde omstandigheden vragen ook om een structurele wijziging in de toekenning van het ruimtegebruik. Om in de toekomst het Ontmoetingshuis beschikbaar te houden voor kinderen uit de wijk Veenendaal Oost, moeten er keuzes gemaakt worden, die passen binnen de ambities (zie hoofdstuk 5) en de financiële kaders (zie hoofdstuk 8) van het IHP. Wij stellen daarom het belang van een voorziening voor de kinderen uit de wijk Veenendaal Oost en de keuze voor een van de drie denominaties, boven de mogelijkheid om ook leerlingen uit de overige wijken toe te laten. Dit betekent dat er voor de leerlingen van buiten Veenendaal-(Noord)oost ruimte toegewezen wordt in de beschikbare leegstand elders. De schoolbesturen zullen hierop hun aannamebeleid moeten baseren.

In de onderstaande tabel is de omvang van de locaties weergegeven op basis van de prognose van 2019. Hierin zijn ook de wijzigingen als gevolg van Veenendaal-Zuidwest en Veenendaal-Oost opgenomen. De prognose gaat uit van een ruimtebehoefte die gedurende 15 jaar nodig is. De tabel wijkt daarmee ook af van de onder 4.2 geplaatste tabel, waarin de actuele ruimtebehoefte is weergegeven. De werkelijk omvang wordt bij aanvang van het project gebaseerd op basis van de op dat moment meest actuele prognose.

School	Adres	Wijk	Denominatie	Capaciteit	Ruimtebehoefte		BVO	Terugdringen leegstand
					o.b.v. prognose	Wijziging i.h.k.v. thuisnabij onderwijs		
Dr. C. Steenblokschool	Zoete Inval 10	Wijk 00 Centrum	GER	2.417	1518		1518	899
De Plantage	Zoete Inval 8	Wijk 00 Centrum	GER-V	1.297	768	563	1331	-34
Het Erf	Ronde Erf 2	Wijk 01 Noordoost	PC	2.000	1513		1513	487
't Speel-Kwartier	Ruiterrijweg 1	Wijk 01 Noordoost	PC	1.626	2635	-905	1730	-104
De Vuurvlinder "Noord"	Tweespan 39	Wijk 01 Noordoost	RK	748	532		532	216
Dr. C.P. van Leersumschool	Willem Barentszstraat 70	Wijk 01 Noordoost	SO	624	915		915	-291
De Windroos	Zuiderkruis 740	Wijk 01 Noordoost	SBO	2.541	1000		1000	1.541
Tamim	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	PC	2.514	1514	342	1856	658
De Bron	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	HRV	1.021	1645	-483	1162	-141
Balans	Spiesheem 54	Wijk 01a Veenendaal-Oost	OPB	835	1680	-614	1066	-231
Engelenburgschool	De Fuikenweide 1	Wijk 02 Zuidoost	HRV	1.118	623	380	1003	115
Jul. v. Stolbergsschool	De Sterke Arm 2A	Wijk 02 Zuidoost	PC	884	361	-200	161	723
De Ceder	Larikslaan 1A	Wijk 02 Zuidoost	PC	2.286	1981	-384	1597	689
De Burcht	Margaretha Turnorlaan 5	Wijk 02 Zuidoost	PC	2.221	1815		1815	406
Mozaiek Bongerd	De Bongerd 3	Wijk 02 Zuidoost	OPB	926	678	614	1292	-366
Mozaiek Petenbos	Margaretha Turnorlaan 7	Wijk 02 Zuidoost	OPB	1.074	644		644	430
School Juul	Gerard Terborchstraat 21	Wijk 03 Zuidwest	PC	760	287	719	1006	-246
Patrimoniumschool	Patrimoniumlaan 1	Wijk 03 Zuidwest	HRV	1.753	1432		1432	321
Montessorischool	Duivenwal-west 300	Wijk 04 Noordwest	ALG	1.895	1523		1523	372
Johannes Calvijnschool	Geerseweg 2	Wijk 04 Noordwest	REF	3.578	2871		2871	707
Rehobothschool	Koninginnelaan 46	Wijk 04 Noordwest	HRV	3.218	2414	102	2517	701
School Alex	Pr. W. Alexanderpark 600	Wijk 04 Noordwest	PC	845	794		794	51
Beatrixschool	Pr. W. Alexanderpark 602	Wijk 04 Noordwest	HRV	1.302	628		628	674
School Max	Vendelseweg 30	Wijk 04 Noordwest	PC	1.152	679		679	473
De Grondtoon	Componistensingel 26	Wijk 05 West	PC	1.387	1131		1131	256
Het Bakken II	De Reede 71	Wijk 05 West	PC	2.039	1754		1754	285
De Schakel	Langelaar 24	Wijk 05 West	PC	1.950	1055		1055	895
De Vuurvlinder West	IKC West (in ontwikkeling)	Wijk 05 West	RK	1.585	1107		1107	479
Het Bakken I	't Kofschip 2	Wijk 05 West	PC	1.222	1080	-135	945	277
De Achtbaan	IKC West (in ontwikkeling)	Wijk 05 West	OPB	565	527		527	38
TOTAAL				47.383	37.101	0	37.101	10.281

5 HUISVESTINGS- EN ONDERWIJSAMBITIE

Het in 2015 vastgestelde IHP kent een aantal belangrijke inhoudelijke en huisvestelijke beleidsambities en doelstellingen. Er is geen aanleiding om de gestelde ambities bij te stellen. Samengevat zijn de ambities:

Huisvestingsambitie:

- Terugdringen van de leegstand
- Verminderen aantal schoollocaties
- Gefaseerde vernieuwing scholenbestand, door vervangende nieuwbouw of renovatie

Onderwijsambitie:

- IKC-vorming: een integrale voorziening voor onderwijs en ontwikkeling voor kinderen voor 0 – 12 jaar
- Thuisnabij en passend onderwijs: passend onderwijs evenredig over de stad verdelen, waardoor het bereikbaar is voor alle kinderen. Dit geldt in mindere mate voor leerlingen die aangewezen zijn op speciale voorzieningen (speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs), alsmede het voortgezet onderwijs.

Voor wat betreft de huisvesting is met de schoolbesturen afgesproken het aantal voorzieningen te verminderen (van circa 33 naar circa 20 locaties). Dit was om meerdere redenen noodzakelijk. Door het aantal locaties te verminderen neemt de omvang per locatie toe, hierdoor kunnen locaties effectiever benut worden, is door het schaalvoordeel de benodigde investering lager en wordt de leegstand teruggedrongen. Het effectief benutten van de onderwijscapaciteit was ook nodig om te komen tot een haalbare vernieuwingsagenda waarbij elke 2 jaar een nieuwe voorziening voor basisonderwijs zou kunnen worden gerealiseerd. De vervangende nieuwbouw en/of renovatie dragen ook bij aan het realiseren van de klimaatambities. Door de gefaseerde uitvoering worden de kosten gespreid en is er de mogelijkheid om in de toekomst te kunnen bijsturen.

Onderwijskundig wordt gestreefd naar voorzieningen voor thuisnabij en passend onderwijs; opvang en onderwijs vindt zoveel mogelijk plaats in de eigen woonomgeving. Dit betekent ook dat de capaciteit zoveel mogelijk moet aansluiten bij de onderwijsbehoefte in de wijk/buurt met inachtneming van historische schoolkeuzen.

In deze ambitie van thuisnabij en passend onderwijs neemt de IKC-vorming een belangrijke plaats in. Met inachtneming van het mede met de schoolbesturen vastgestelde IKC-beleid is het aan de betrokken schoolbesturen en kinderopvangorganisatie om vorm en inhoud te geven aan de IKC-vorming. Wij streven er daarom naar om in beginsel geen solitaire voorzieningen meer te realiseren, maar alleen nog voorzieningen voor 0 – 12 jarigen. Een IKC is op dit moment geen formele taak van het Rijk, het vormen van een IKC op grond van artikel 23 Grondwet is in Veenendaal derhalve niet verplicht. Tevens was/is er een common census dat voor de onderwijskundige en maatschappelijke opgaven een schaalprong gewenst was; de noodzaak van stevige, kwalitatief eigentijdse en toekomstbestendige voorzieningen en samenwerking werd bestuurlijk onderschreven. De consequentie dat hierdoor meerdere scholen onder één dak zouden (kunnen) worden gehuisvest, was eveneens onderdeel van het vastgestelde beleid. Een integrale aansturing dan wel vergaande institutionele samenwerking is een keuze voor de betrokken instellingen. De instellingen zullen op basis van hun gezamenlijke ambities en doelstellingen de samenwerking vorm en inhoud moeten geven. Het IKC-beleid sluit aan bij de huisvestingsambitie om het aantal schoollocaties te verminderen. Andere belangrijke voorwaarden waren dat er enerzijds sprake zou zijn van een

adequate organisatie voor de bewaking van de IKC-ambitie en -doelstellingen en anderzijds dat deze ambities en doelstelling uitgewerkt waren in een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst was en is randvoorwaarde voor gemeentelijke investeringen in de vernieuwing van de huisvesting. Eerst een visie op samenwerking tussen de partners, daarna de huisvesting. De volledige onderwijsambitie is vertaald in het IKC-beleid, deze is opgenomen in bijlage 1.

Op basis van deze ambities is er destijds in het IHP 2015 – 2020 een uitvoeringsagenda opgesteld. Voor het verminderen van het aantal schoollocaties zijn de scholen die participeren in een wijk / buurt samengevoegd op één locatie. Aan de combinatie van scholen lag geen onderwijsinhoudelijke ambitie ten grondslag. In het kader van de integrale samenwerking zijn wellicht andere combinaties voor de IKC-projecten mogelijk. Daarnaast heeft er in de loop van de jaren een verplaatsing van de onderwijsbehoefte plaatsgevonden. Met de herijking staat de onderwijsinhoudelijke ambitie centraal. Hierin streven wij naar thuisnabij onderwijs, waardoor er ook een verplaatsing van de onderwijscapaciteit zal moeten plaatsvinden. Ook is de positie van het speciaal (basis)onderwijs ten opzichte van het reguliere onderwijs verder uitgewerkt. Dit samen heeft tot een herziene onderstaande uitvoeringsagenda geleid.

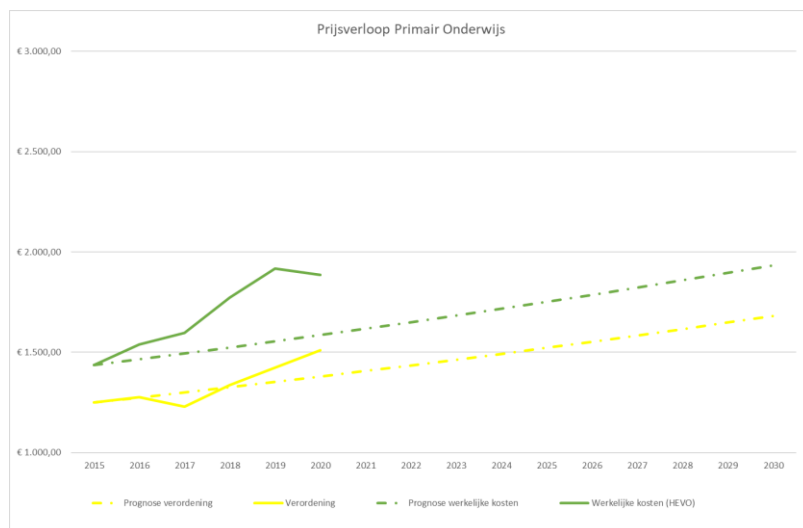
<u>Planning</u>	<u>Locatie</u>	<u>Scholen</u>	<u>BVO (m²)</u>
2022	IKC Franse Gat	Patrimoniumschool School Juul	1.432 1.006 + <hr/> 2.438
2023	IKC Dragonder-Noord	Het Erf	1.513 + <hr/> 1.513
2024	IKC Dragonder-Zuid	De Windroos Dr. C.P. van Leersumschool De Plantage Tamim	1.000 915 768 563 + <hr/> 3.246
2026	Joh. Calvijnschool	Johannes Calvijnschool	2.871 + <hr/> 2.871
2030	IKC Molenbrug	School Alex Beatrixschool	794 628 + <hr/> 1.421
2032	IKC Het Baken	Het Baken I Het Baken II	945 1.754 + <hr/> 2.699
2034	IKC Engelenburg	Engelenburgschool Mozaïek Bongerd	1.003 1.292 + <hr/> 2.295
2034	IKC Oudeveen	De Grondtoon De Schakel	1.131 1.055 + <hr/> 2.186

6 ACTUALISEREN PARAMETERS IHP

Het huidige IHP, inclusief de uitvoeringsagenda met een doorlooptijd tot 2030, is 5 jaar geleden opgesteld. Externe en interne (economische en financiële) factoren vragen om geactualiseerde parameters en een nieuwe doorberekende raming voor de herziene uitvoeringsagenda. De parameters die gehanteerd zijn voor de raming van de herziene uitvoeringsagenda wijken af van de technische richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld voor de begroting 2021-2024. Hier is voor gekozen omdat de herziene uitvoeringsagenda een lange termijnraming tot 2034 kent. De technische richtlijnen worden vastgesteld voor een periode van 4 jaar en worden jaarlijks bij de start van de nieuwe begrotingscyclus opgesteld.

6.1 Bouwkosten

In het IHP 2015-2020 is afgesproken dat de gemeente niet de bouwkosten vergoed, maar slechts de VNG-normbedragen. Het resterende deel zal door de schoolbesturen aangevuld moeten worden. Dit is ook vastgelegd in de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs (VVHO). Deze is in dezelfde raadsvergadering als het IHP vastgesteld. In de Kadernota 2018-2021 (3 juli 2017) is echter besloten om niet alleen de normbedragen te vergoeden, maar alle kosten die nodig zijn om aan het vigerende Bouwbesluit te voldoen. De financiële consequentie voor het IHP zijn destijds niet doorgerekend, maar alleen toegepast op de op dat moment aan de orde zijnde projecten. Daarnaast is er sprake van een overspannen bouwmarkt, waardoor de kosten enorm gestegen zijn. In de onderstaande grafiek is het verloop in de afgelopen jaren van de normbedragen en de werkelijke kosten inzichtelijk gemaakt. Hierin is te zien dat door het vergoeden van de werkelijke kosten in plaats van de normbedragen de kosten voor het IHP met 42 % stijgen.

6.2 Index

Voor de prijsindexering zijn we niet uitgegaan van een prijsstijging van 1,5% uit de technische richtlijnen voor de begroting 2021-2024. Dit omdat de indexering van de prijsontwikkeling in de technische richtlijnen gebaseerd is op de korte termijn, namelijk het Bruto Binnenlands Product uit de korte termijnraming van het CEP. Voor de herziene uitvoeringsagenda in het nieuwe IHP is een lange termijnraming met een looptijd tot 2034 opgesteld. Er is op basis van een langjarig gemiddelde gerekend met een prijsindexering van 2% per jaar. Ondanks de sterke stijging van de bouwkosten de

afgelopen jaren is het niet de verwachting dat de prijsindexering waarmee we nu rekenen in het IHP hierop aangepast moet worden.

6.3 Rente

In het IHP 2015-2020 is de bestaande onderwijsportefeuille met een rentepercentage van 1,78% en de toekomstige projecten met een rentepercentage van 3% doorgerekend. Dit was overeenkomstig de toenmalige Programmabegroting. Het IHP geeft een langjarig toekomstperspectief voor de onderwijshuisvesting, een belangrijke component van de onderwijslasten is de rente. Het is onwenselijk om te veel schommelingen in de rente en daarmee het toekomstperspectief te hebben. Het voorspellen van het renteverloop in de toekomst is lastig. Om toch een reëel beeld voor de lange termijn rente te schetsen, volgen wij het beleid van de Europese Centrale Bank. Daarom hanteren wij nu in onze lange termijnraming voor zowel de bestaande onderwijsportefeuille als de toekomstige projecten een rentepercentage van 2 %.

Voor de toekomstige projecten is dit een verlaging, maar voor de bestaande investering betekent dit is een verhoging ten opzichte van het uitgangspunt van het IHP 2015-2020. In het IHP 2015-2020 is gerekend met de werkelijke omslagrente (die jaarlijks bijgesteld kan worden), terwijl er nu een theoretisch kaders gesteld wordt, zodat er in de toekomst naar verwachting minder hoge afwijkingen ten opzichte van de raming ontstaan.

In de begroting 2021-2024 wordt op basis van de BBV regels gerekend met een gemiddeld rentepercentage (omslagrente) van 0,9% voor de huidige en voorgenomen investeringen.

7 TOTALE (INTEGRALE) PROJECTKOSTEN

Op 28 mei 2015 is het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP 2015-2020) door de raad vastgesteld. Het plan omvatte de beleidsmatige ambities voor alleen de onderwijsvoorzieningen. Het IHP was daarmee een vertaling van de gemeentelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting. Op 22 november 2018 zijn de investeringsbudgetaanvragen voor de eerste twee projecten (IKC West en CLV Gebouw A) in de raad behandeld. De investeringsbudgetaanvragen geven de totale projectkosten weer en niets slechts de kosten van de onderwijsruimte zoals in het IHP 2015-2020 is opgenomen. Dit omdat onderwijs niet op zichzelf staat, maar onderdeel uitmaakt van een groter geheel (Integraal Kindcentrum en de openbare buitenruimte). In het vorige IHP is dat niet gedaan, omdat veelal de locaties en de omvang nog niet bekend is. Om toch een beeld te krijgen van de verwachte kosten, wordt in dit hoofdstuk de herijking van het IHP aangevuld met alle projectkosten. Er zijn hier aannames gedaan voor:

- Locatiekeuzes
- Vervangende nieuwbouw
- Omvang kindgerelateerde functies
- Maatregelen (openbare) buitenruimte
- Opbrengsten vrijkomende locaties

De definitieve uitgangspunten worden bepaald bij de start van de projecten in de initiatieffase. Hierbij worden ook alternatieve mogelijkheden voor locatiekeuze en renovatie onderzocht. De uitkomsten worden vertaald in een samenwerkingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt er een investeringsbudgetaanvraag aan de raad voorgelegd.

7.1 Kindgerelateerde functies (IKC- / Accommodatiebeleid)

In het IHP streven wij voor het primair onderwijs enerzijds naar een verregaande inhoudelijk samenwerking tussen basisonderwijs en kinderopvang door het realiseren van Integrale Kindcentra (IKC's), dit is vastgesteld in het IKC-beleid. Anderzijds willen wij een efficiënte inzet van de vastgoedportefeuille, dit is vertaald in het accommodatiebeleid. Dit betekent dat er naast onderwijs ruimte geboden kan worden voor de volgende functies:

- Kinderopvang
- Sport
- Welzijn
- Jeugdzorg (CJG)
- Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

Er zijn kernpartners die met een aantal m² in het IKC zitten. Een deel van deze functies komt ook voort uit het op 18 mei 2017 vastgestelde accommodatiebeleid of is noodzakelijk om een IKC te kunnen vormen. Voor deze functies geldt dat er een kostprijsdekkend huurtarief gerekend wordt. Dit betekent dat de initiële investering weliswaar bij de gemeente ligt, maar de investering gefinancierd wordt door een kostendekkende huurvergoeding. In die zin is sprake van een budgettair neutrale investering. De functies sport en welzijn worden door de gemeente gesubsidieerd. Het wijzigen van huisvesting kan een wijziging in huisvestingssubsidie betekenen. In de bijlage 2 zijn per project de totale kosten in beeld gebracht. Daarnaast kunnen naast deze kernpartners ook consultatiebureaus, bibliotheek, sport, jeugdhulp en CJG onderdeel zijn van het IKC. Deze functies participeren in meerdere of mindere mate in een IKC; een en ander afhankelijk van de vraagstukken en/of problematieken van een betreffend IKC of wijk. Deze functies kunnen ook naar behoefte worden ingeschakeld.

7.2 Duurzaamheid en klimaat

In 2017 is het Programmaplan Energieneutraal Veenendaal in 2035 vastgesteld. Hierin wordt gestreefd om alle nieuwe overheidsgebouwen vanaf 2019 energieneutraal te bouwen. Juridisch gezien vallen scholen hier niet onder, omdat het juridisch eigendom van de schoolgebouwen bij de schoolbesturen ligt. De schoolgebouwen worden echter volledig met gemeentelijke middelen bekostigd, daarom willen wij voor schoolgebouwen bij deze ambitie aansluiten. Dit gaat verder dan de wettelijke normen (bouwbesluit), deze stellen vanaf 1 juli 2020 een bijna energieneutraal gebouw (BENG) als eis. De meerkosten voor energieneutrale gebouwen bedragen circa 11 %. Deze meerkosten worden vanwege de (grotendeels) wettelijke verplichting, in tegenstelling met het IHP 2015-2020, door de gemeente bekostigd. Met de schoolbesturen is wel een alternatieve bijdrage aan het IHP overeengekomen (zie hoofdstuk 8).

7.3 (Openbare) buitenruimte

In het IHP is opgenomen dat er een herschikking van de portefeuille plaatsvindt. Het aantal schoollocaties wordt verminderd. Deze herschikking geldt alleen voor het basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs blijven de vier locaties gehandhaafd. Door het herschikken en het toevoegen van kindgerelateerde functies (paragraaf 7.1.) worden de overblijvende locaties intensiever benut, hiervoor moeten er maatregelen getroffen worden om deze ontwikkeling mogelijk te maken. De aanvullende maatregelen zijn:

- Bestemmingsplanprocedure
- Aanpassen openbare ruimte:
 - Infrastructuur
 - Groenvoorziening
 - Parkeervoorziening
- Sloop bestaande opstallen (geldt ook voor voortgezet onderwijs)
- Voorbereidingskosten / plankosten

De kosten voor de (openbare) buitenruimte worden gedekt uit de verkoop van de vrijkomende locaties. Voor de komende 4 projecten zijn er indicatieve ramingen opgesteld. De kosten voor de aanpassingen van de (openbare) buitenruimte bedragen gemiddeld circa € 350.000,- per locatie. Wij streven er naar om, in lijn met het raadsprogramma, de schoolpleinen openbaar toegankelijk te maken. In het gunstigste geval hoeft er daardoor geen BTW gerekend te worden. Mogelijk zal er toch deels BTW gerekend moeten worden. De kosten daarvan bedragen maximaal € 75.000,- per locatie. Het totaal per locatie komt daarmee op € 425.000,-. De planprocedure, sloop en urenbesteding zijn in mindering gebracht bij de opbrengsten van de vrijkomende locaties. Uit de opbrengsten zoals in de volgende paragraaf uitgewerkt is, blijkt dat de opbrengsten hoger zijn dan de aanvullende maatregelen. Hiervoor is voorzichtigheid geboden, omdat de kosten voor de (openbare) buitenruimte sterk afhankelijk zijn van de locatiekeuze en de benodigde aanpassingen aan de infrastructuur.

7.4 Opbrengsten vrijkomende locaties

De opbrengst van de vrijkomende locaties wordt benut voor de aanpassingen in de (openbare) buitenruimte. Dit betreft niet alleen de vrijkomende onderwijslocaties, maar ook de vrijkomende vastgoedlocaties, die toegevoegd worden ten behoeve van de IKC-vorming (zoals welzijns- en sportlocaties). Deze staan vermeldt in het vastgestelde accommodatiebeleid. Op dit moment is nog niet exact te bepalen welke locaties er vrijvallen en welke benut worden. Om de opbrengsten toch goed in te schatten, maken wij gebruik van kengetallen:

- Terreinoppervlakte IKC: 3.500 m²
- Tenminste 2 bouwlagen
- 55% van de vrijkomende locatie is uitgeefbaar, de rest is nodig voor aanpassingen infrastructuur, groen, water e.d.
- Verkoopprijs: € 375,- per m²
- 15% van de opbrengsten is nodig voor de planprocedure
- € 50.000,- planprocedure onderwijslocaties
- De voorbereidingskosten (VAT) bedragen 21%

In onderstaande tabel is op basis van deze uitgangspunten een indicatieve berekening gemaakt van de opbrengsten.

	Sloop huidige opstallen		Opbrengsten				
	€ 71,54		3.500 55% € 375				
	BVO	Sloopkosten	Perceel	Eigen gebruik	Verkoop	Opbrengsten	
IKC West	Appelwink 1 Langelaar 20 't Kofschip 6 Boerenwaluw 19 Stormzwaluw 25	760 1.110 670 € 631 €	50.000 47.500	3.441 3.130 4.710 2.713 3.042	0 0 0 2.713 3.042	3.441 € 3.130 € 4.710 € 0 € 0 €	502.350 937.500 937.500 - -
IKC Franse Gat	Gerard Terborchstraat 21 Patrimoniumlaan 1 Dr. Colijnstraat 70 Karel Fabritiusstraat 3 Patrimoniumlaan 128	760 € 1.110 € 670 € 631 € 885	55.000 80.000 50.000 47.500	2.184 2.711 2.736 5.272 2.170	0 0 0 5.272 0	2.184 € 2.711 € 2.736 € 0 € 0 €	450.000 560.000 565.000 - 625.000
IKC Dragonder-Noord	Ronde Erf 2 Ronde Erf 6	2.000 € 1.273	145.000	5.805 2.760	3.500 0	2.305 € 0 €	475.000 1.875.000
IKC Dragonder-Zuid	Willem Barentszstraat 70 Zoete Inval 8 Zuiderkruis 740 Zuiderkruis 742 Zuiderkruis 744 Pollux 4	624 € 1.297 € 2.541 € 199 € 460 € 698 €	45.000 95.000 182.500 15.000 35.000 50.000	1.785 3.760 6.168 400 1.346 2.520	0 0 3.500 0 0 0	0 € 3.760 € 2.668 € 0 € 1.346 € 2.520 €	- 775.000 550.000 - 280.000 520.000
Joh. Calvijnschool	Geerseweg 2 Duivenwal-West 301	1.760 € 1.818 €	127.500 132.500	4.565 3.916	0 3.500	4.565 € 416 €	940.000 85.000
IKC Molenbrug	Prins Willem-Alexanderpark 600 Prins Willem-Alexanderpark 602 Zonnebloemstraat 1 Molenstraat 2A	777 € 1.302 € 335 € 266 €	57.500 95.000 25.000 20.000	2.320 3.725 1.240 642	0 3.500 0 0	2.320 € 225 € 1.240 € 0 €	480.000 45.000 255.000 -
IKC Het Bakken	De Reede 71 't Kofschip 2 't Kofschip 4 De Reede 65	2.039 € 1.222 € 440 € 329	147.500 87.500 32.500	5.786 3.928 1.585 443	3.500 0 0 0	2.286 € 3.928 € 1.585 € 443 €	470.000 810.000 325.000 150.000
IKC Engelenburg	De Bongerd 3 De Fuikenweide 1 De Sterke Arm 2A De Sterke Arm 4	926 € 1.118 € 884 € 0 €	67.500 80.000 65.000 -	3.063 3.600 1.711 982	0 3.500 0 0	3.063 € 0 € 1.711 € 982 €	630.000 - 355.000 205.000
IKC Oudeveen	Langelaar 22 Langelaar 24 Oudeveen 230-232 Componistensingel 26	445 € 1.950 € 504 € 1.387 €	32.500 140.000 37.500 100.000	1.025 5.735 1.732 2.820	0 3.500 0 0	1.025 € 2.235 € 1.732 € 2.820 €	210.000 460.000 312.500 580.000
IKC 't Hoortje	Vendelseweg 30	1.152 €	82.500	3.880	3.500	0 €	-
Steenblokschool	Zoete Inval 10 Zoete Inval 10A	2.417 € 447 €	175.000 32.500	4.160 905	3.500 0	660 € 905 €	135.000 185.000
Aan de Basis	Duivenwal-West 300 Duivenwal-West 301 Trommelaar 63	904 € 991 € 613 €	65.000 72.500 45.000	2.380 888 1.550	3.500 0 0	-1.120 € 888 € 1.550 €	-230.000 185.000 320.000
De Ceder	Lariksaan 1A Boslaan 32A Lariksaan 1B	1.966 € 320 € 476 €	142.500 25.000 35.000	4.197 1.100 625	3.500 0 0	697 € 1.100 € 625 €	145.000 225.000 130.000
IKC Dragonder-Oost	Ruiterijweg 1	2.426 €	175.000	4.452	3.500	0 €	-
Rehobothschool	Koninginnelaan 46 Gouvereurslaan 18	3.218 € 448 €	232.500 32.500	5.475 1.054	3.500 0	1.975 € 1.054 €	405.000 215.000
IKC Petenbos	Margaretha Turnorlaan 5 Margaretha Turnorlaan 7 Goudmos 1	2.221 € 1.074 € 425 €	160.000 77.500 32.500	5.000 1.850 1.550	3.500 0 0	1.500 € 1.850 € 1.550 €	310.000 380.000 320.000

* = reeds verkocht

€ 3.530.000

€ 18.090.000

Opbrengsten	€	18.090.000
Plankosten verkooplocaties (15%)	€	-2.713.500
Sloopkosten	€	-3.530.000
VAT-kosten (21%) over sloopkosten	€	-741.300
Subtotaal	€	11.105.200
Opbrengst per onderwijsloactie (16)	€	694.075
Plankosten onderwijslocaties	€	-50.000
VAT-kosten (21%)	€	-111.782
Resterend voor terreinkosten	€	532.293

In de opbrengsten is rekening gehouden met een indicatieve verkoopprijs. De verkoopprijs kan per locatie sterk verschillen. Ook de voorwaarden voor verkoop zijn sterk bepalend. Er kunnen namelijk vanwege andere beleidsterreinen beperkingen aan de verkoop opgelegd worden, denk hierbij aan:

- Bouwhoogte
- Aanvullende duurzaamheidsambities
- Groen / klimaatadaptatie
- Parkeren
- Specifieke doelgroepen
- Stedenbouwkundige inpassing / bestemmingsplanwijziging

Uitgaande van deze ambities, moeten vooraf de consequenties hiervan op de verkoopprijs in beeld gebracht worden. Hierover moet expliciet besluitvorming plaatsvinden. Daarnaast kan het zijn dat er locaties nodig zijn voor gemeentelijke beleidsdoelstellingen en niet verkocht gaan worden, denk hierbij aan bijvoorbeeld klimaatadaptatie of de energietransitie. Vanuit deze beleidsterreinen zal dan het opbrengstpotentieel bekostigd moeten worden. De berekening laat zien dat de opbrengst van de vrijkomende locaties hoger is, dan de in paragraaf 7.3 genoemde kosten voor de aanleg van de (openbare) buitenruimte. Zoals al eerder opgemerkt zijn er onzekerheden voor zowel de kosten als de opbrengsten.

Op de vrijkomende locaties zal bij verkoop of sloop nog een boekwaarde rusten. Conform de begrotingsregels (BBV) zal de boekwaarde op het moment van verkoop of sloop direct afgeboekt moeten worden. Hiermee zijn er in enig boekjaar extra incidentele kosten gemoeid (zie bijlage 3), die dan gedekt moeten worden uit de algemene reserve. Hiertegenover staan echter wel de begrote structurele kapitaallasten (rente en afschrijving), die dan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Voorgesteld wordt om de kosten voor de (openbare) buitenruimte te dekken uit de algemene reserve. De opbrengsten uit de verkoop van de vrijkomende locaties komen ten gunste van de algemene reserve. Het kan echter zijn dat eerst de nieuwe huisvesting gerealiseerd zijn, voordat de vrijkomende locaties verkocht kunnen worden. De kosten lopen daarmee voor op de inkomsten. Het kan zijn dat in deze overbruggingsperiode er in enig boekjaar wel kosten (voor de openbare buitenruimte) zijn, maar nog geen inkomsten (opbrengsten vrijkomende locaties).

Een aantal locaties is reeds verkocht. Hiervan is de werkelijke verkoopprijs opgenomen in het overzicht. Bij alle verkochte locaties lag de werkelijke verkoopprijs boven de indicatieve verkoopprijs. Het betreft de volgende locaties:

- Appelvink 1
- Langelaar 20
- 't Kofschip 6
- Patrimoniumlaan 128
- Ronde Erf 6
- Oudeveen 230-232
- De Reede 65

7.5 Bovenwettelijke eisen

Het uitgangspunt blijft 'sober en doelmatig'. Er zijn twee aanvullende zaken, waarover vastgesteld beleid is:

- Energieneutraal (dit is al verder uitgewerkt in paragraaf 7.2)
- Toepassen Beeldende Kunst, op 20 december 2012 is verordening voor de 1%-regeling vastgesteld

Voor het uitgangspunt 'sober en doelmatig' hanteren wij het onderstaande kwaliteitskader:

	Kosten			PvE-basis	PvE-aanvullend	Keuze				
Wet- en regelgeving										
Kosten Sober & Doelmatig gebouw o.b.v. wettelijk minimum (conform eisen 01-01-2020)				€ 1.852	€ 1.852	V				
Gasloos				€ 80	€ 80	V				
Terreinkosten				€ -60	€ -60	V				
Duurzaamheid en Klimaat										
ENG-school				€ 155	€ 155	V				
Vergroten kierdichtheid gevel (qv;10 ≤ 0,25 dm ² /s.m ²)				€ -	€ -	V				
Vergroten isolatiewaarden gevel (Rc = 6,0 m ² K/W)				€ -	€ -	V				
Vergroten isolatiewaarden dak (Rc = 8,0 m ² K/W)				€ -	€ -	V				
Triple beglazing (i.p.v. HR++ glas)				€ -	€ -	V				
Groen gevel				€ 110	€ -	X				
Groen dak				€ 44	€ -	X				
Locatiegebonden kosten										
Marsh eisen (gemeentelijke eisen)				€ 27	€ -	X				
Standaard Kwaliteitsadvies HEVO				€ 115	€ -	X				
Kwaliteitskader Huisvesting (excl. additionele zaken)				€ 532	€ -	X				
Toeslag ambitieniveau voor onderwijskundige visie (leerpleinen) en/of esthetische kwaliteit e.d.: 0 = sober&doelmatig, 1 = laag, 2 = midden, 3 = hoog	Klasse	1	€ 35	2	€ 125	3	€ 200	€ -	-	0
Toepassen kunst				€ 18	€ -	€ 18	V			
Frisse Scholen										
Energie	Klasse	A	€ -	B	€ -	C	€ -	€ -	€ -	A
Lucht	Klasse	A	€ 110	B	€ 11	C	€ 11	€ -	€ 11	B
Temperatuur	Klasse	A	€ 112	B	€ 76	C	€ 1	€ -	€ 1	C
Licht	Klasse	A	€ 161	B	€ 118	C	€ 10	€ -	€ 10	C
Geluid	Klasse	A	€ 60	B	€ 26	C	€ 5	€ -	€ 5	C
Exploitatiegericht bouwen										
Toepassing aluminium kozijnen (i.p.v. hout)				€ 6	€ -	€ -	X			
Onderhoudsarme vloerafwerking (vinyl i.p.v. marmoleum)				€ 20	€ -	€ -	X			
Onderhoudsarme wandafwerking (scanbehang met coating i.p.v. spuitwerk)				€ 38	€ -	€ -	X			
Vergroten kwaliteit										
Flexibel gebouw (geen dragende wanden)				€ 78	€ -	€ -	X			
Vergroten zichtlijnen binnen (meer transparantie binnenwanden/-openingen, van 12% naar 18%)				€ 29	€ -	€ -	X			
Verplaatsbare paneelwanden (50 m ²)				€ 21	€ -	€ -	X			
Elektrisch (centraal) bedienbare zonwering				€ -	€ -	€ -	V			
* o.b.v. HEVO-kostenconfigurator (prijspeil 01-01-2020)				€	2.027	€	45			

Dit betekent echter niet dat er geen hogere kwaliteit gerealiseerd kan worden, maar dit is een keuze van het schoolbestuur. De eventuele meerkosten zijn dan ook voor de schoolbesturen. Tevens kan het consequenties hebben voor de kindgerelateerde functies, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Hiervoor moet er een heldere afweging gemaakt worden tussen de gevolgen voor de kostprijsdekkende huur en de marktconformiteit of huisvestingssubsidie.

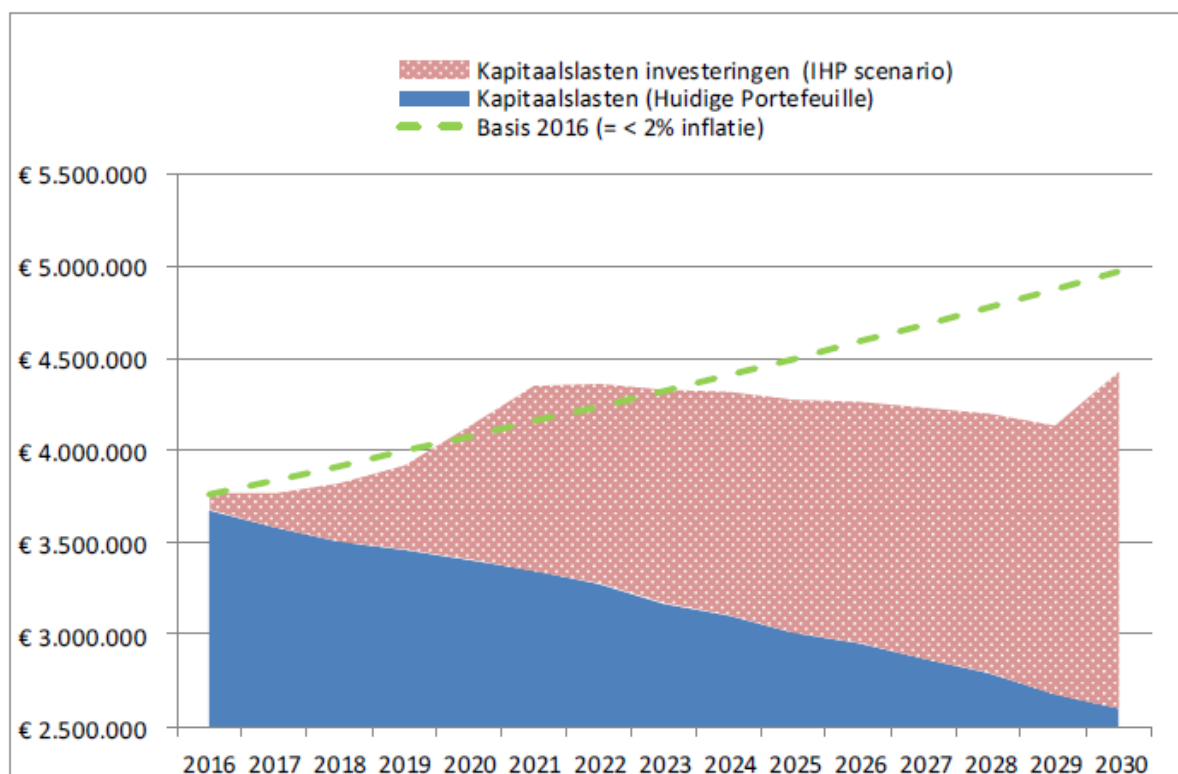
7.6 Tijdelijke huisvesting

Met de schoolbesturen is afgesproken dat wanneer tijdelijke huisvesting noodzakelijk is, deze door middel van medegebruik van leegstand bij de overige scholen ingevuld wordt. Dit is conform de huidige verordening. Er zijn hier geen extra kosten mee gemoeid. De verwachting is dat tijdelijke huisvesting voor de komende projecten ingevuld kan worden door medegebruik of inzet van reeds vrijkomende locaties. De definitieve uitgangspunten worden echter bepaald bij de start van de projecten in de initiatieffase. Hierbij worden ook alternatieve mogelijkheden voor locatiekeuze en renovatie onderzocht. Dit kan leiden tot andere uitkomsten. Op basis hiervan wordt er een investeringsbudgetaanvraag aan de raad voorgelegd.

Voor het CLV was hiervoor een uitzondering gemaakt omdat sprake is van tijdelijke huisvesting voor meer dan 1.000 leerlingen. Gebruikmaking van de leegstand elders zou een enorme onderwijskundige en organisatorische versnippering betekenen.

8 FINANCIËEL

In het IHP 2015 -2020 is toegezegd dat de voorgestelde uitvoeringsagenda binnen de geïndexeerde lasten van 2016 uitgevoerd kan worden. Deze belofte is in de onderstaande afbeelding aangegeven als de 'beloftelijk' (groene stippellijn). Hierin is ook het verwachte lastenverloop van de onderwijsportefeuille voor de periode 2016-2030 in het IHP weergegeven.

8.1 Correctie beloftelijk

In het IHP 2015-2020 is de beloftelijk gebaseerd op de werkelijke kosten van de huidige portefeuille in 2016. In de achterliggende beleidsperiode zijn er zaken gewijzigd door onder andere besluitvorming door de raad, waardoor om een goede vergelijking te kunnen maken de beloftelijk is bijgesteld:

- In de jaarrekening van 2019 zijn de afschrijvingstermijnen van activa op onderdelen (en met terugwerkende kracht) aangepast en geüniformeerd op basis van het nieuwe activabeleid. Dit betekent voor de onderwijshuisvesting dat onderdelen afgeboekt of versneld afgeschreven zijn. De lasten voor de onderwijshuisvesting waren daardoor in 2019 eenmalig (erg) hoog. De lasten van de huidige portefeuille nemen daardoor voor de komende jaren af. De beloftelijk wordt daarom ook naar beneden bijgesteld.
- In hoofdstuk 6 is aangegeven, dat de huidige portefeuille niet langer doorgerekend wordt op de werkelijke kosten, maar op een (hoger) theoretisch rentepercentage. De beloftelijk schuift door het hogere rentepercentage omhoog.
- Voor de in aanbouw zijnde projecten, IKC West en het CLV, zijn in de samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt voor een bijdrage in een (bijna) energieneutraal gebouw. Deze bijdragen worden toegevoegd aan de beloftelijk.

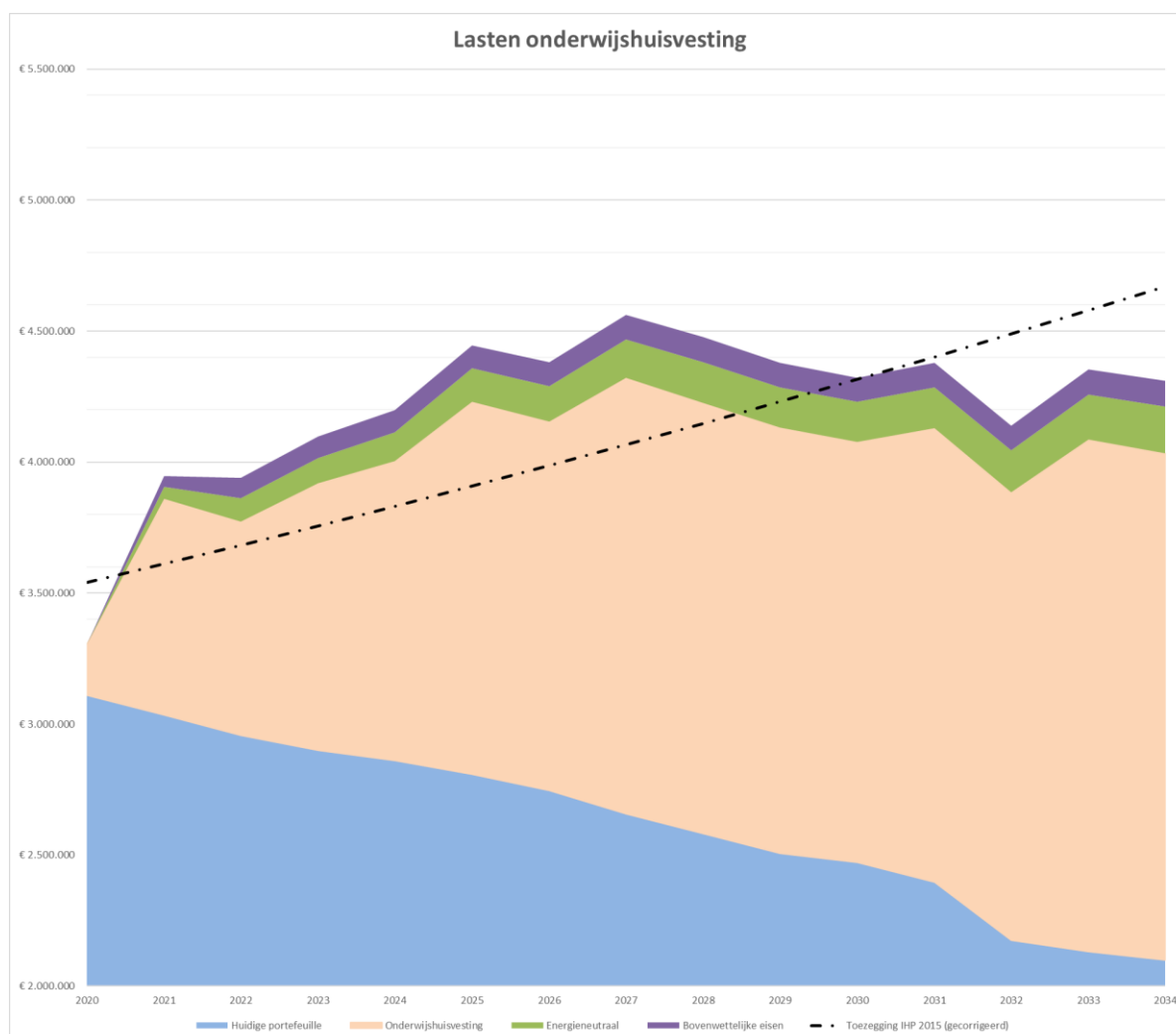
- Met de behandeling van de 2^e fase ontmoetingshuis in de raad is een amendement aangenomen om de onderwijshuisvestingslasten structureel met € 12.500,- te verhogen. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan de beloftelijn.

8.2 Nieuwe lange termijnraming

Op basis van de herziene uitvoeringsagenda en de nieuwe inzichten uit hoofdstuk 6 is is een nieuwe lange termijnraming opgesteld. Hierbij zijn we net als in het vorige IHP uitgegaan van alleen de kosten voor de onderwijsruimte (inclusief de energieneutraal en de bovenwettelijke eisen). De overige projectkosten zijn uitgewerkt in hoofdstuk 7 en worden op een andere wijze gedekt. Dit betreft:

- Middelen voor kindgerelateerde functies, deze worden gedekt uit de kostprijsdekkende huur.
- Middelen voor de (Openbare) buitenruimte, deze worden gedekt uit de opbrengsten van de vrijkomende locaties.
- Middelen voor tijdelijke huisvesting, uitgangspunt is dat tijdelijke huisvesting in de leegstand opgevangen wordt.

Het gewijzigde lastenverloop voor de periode 2020-2034 is weergegeven in de onderstaande grafiek:

Hierbij zien wij dat de gemiddelde overschrijding per jaar ten opzichte van de beloftelijk ruim € 135.000,- bedraagt. Dit betekent dat de kosten naar beneden moeten of dat er binnen het taakveld Onderwijshuisvesting (taakveld 4.2) extra inkomsten moeten worden gegenereerd. In overleg met de schoolbesturen hebben wij onderzocht welke mogelijkheden er zijn om extra inkomsten te realiseren. Dit zal op twee manieren plaatsvinden, enerzijds door overdracht van inkomsten uit verhuur en anderzijds door overdracht van middelen uit uitgesteld onderhoud.

8.3 Verhuur t.b.v. kinderopvang

Wij streven naar IKC-vorming, waarbij er vormgegeven wordt aan een doorlopende leer- en ontwikkellijn voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Deze IKC-vorming willen wij niet voorbehouden aan de nieuwe locaties, ook bij de huidige locaties willen wij dit stimuleren. Een belangrijke voorwaarde is hierbij de aanwezigheid van een kinderopvangorganisatie. Op dit moment worden er door de schoolbesturen onderwijsruimten verhuurd aan de kinderopvangorganisatie. Keerzijde is echter dat als de school groeit (of een andere school waarvoor medegebruik gezocht moet worden) het huurcontract direct beëindigd wordt. Hierdoor heeft de kinderopvang geen zekerheid en is de continuïteit niet gewaarborgd.

Het voorstel is om de reeds verhuurde ruimte aan de kinderopvang te onttrekken uit de onderwijsbestemming. Dit past binnen de ambitie om de leegstand terug te dringen. Omdat deze ruimte niet langer bestemd is voor onderwijs (en daarvoor ook niet meer ingezet kan worden), zijn de inkomsten niet langer voor de schoolbesturen, maar voor de gemeente. Wij stellen een huurtarief vast van € 60,- per m² per jaar (prijspeil 2020). Dit huurtarief wordt jaarlijks geïndexeerd. De capaciteit wordt op 115 m² per lokaal gesteld. Naast het huurtarief maakt het schoolbestuur afspraken met de huurder voor een exploitatievergoeding t.b.v. energielasten, schoonmaak en onderhoud. Deze exploitatievergoeding is voor het schoolbestuur.

De consequentie kan zijn dat kinderopvangorganisaties meer moeten gaan betalen, waardoor zij de huurovereenkomst beëindigen. Het risico is echter klein, omdat de huur nog altijd lager is dan wat in de markt gebruikelijk is. Indien deze maatregel leidt tot een beleidsmatig ongewenste situatie dat er bijvoorbeeld geen aanbod meer zal zijn van kinderopvang in kwetsbare wijken, zal nader overleg plaatsvinden. De maatregel gaat in per 1 januari 2021. Bijkomend effect is dat de capaciteit afneemt, waardoor de leegstand teruggedrongen wordt. Dit is ook één van de huisvestingsambities. Het gaat om de volgende locaties:

<u>KDV</u>	<u>Locatie</u>	<u>Ontwikkeling</u>	<u>Jaar</u>	<u>m²</u>
Montessori Kinderopvang Veenendaal	Aan de Basis	Aan de Basis	2040	230
KC het Kasteel	De Burcht	IKC Petenbos	2044	230
Kinderdagverblijf de Schakel	De Schakel	IKC Oudeveen	2034	345
De Kleine Prins	Engelenburgschool	IKC Engelenburg	2034	115
KDV KC Prinses Amalia	Beatrixschool	IKC Molenbrug	2030	230
KC 't Erf	Het Erf	IKC Dragonder-Noord	2022	115
Sesamstraat	Mozaïek Bongerd	IKC Engelenburg	2034	115
Mozaïek	Mozaïek Petenbos	IKC Petenbos	2044	115
Chr. kinderopvang Luna's Peuterwijs, locatie Rehoboth	Rehobothschool	Rehobothschool	2046	115

8.4 Achterstallig onderhoud huidige locaties

Op basis van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs (VVHO; artikel 28) kan er bij het verlaten van de huidige locatie een technische staat van oplevering opgesteld worden. Het achterstallig onderhoud wordt alsnog uitgevoerd of afgerekend met de gemeente. De

schoolbesturen kunnen onderhoud in de laatste periode voor de vervangende nieuwbouw of renovatie achterwege laten. Voor alle projecten die op de uitvoeringsagenda staan komt ter zijne tijd een investeringsbudgetaanvraag bij de raad. Tussen de investeringsbudgetaanvraag en het geredkomen van de nieuwe locatie zit een periode van ongeveer 2 jaar. In deze periode kunnen de schoolbesturen het onderhoud fors terugdringen dan wel nalaten. Hiervoor dient wel rekening gehouden worden met de veiligheidsvoorschriften en de toekomstverwachting van de locatie. Hierover kunnen in de samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt worden. Met de schoolbesturen is afgesproken om geen oplevering uit te voeren, maar om het achterstallig onderhoud generiek vast te stellen op 2 jaar lang 50 % besparen op de vergoeding die voor het onderhoud ontvangen wordt. Dit voorstel is ook getoetst op rechtmatigheid. De uitkomst van deze toetsing is positief, omdat het niet gaat om een investering in het project, maar om het nakomen van een contractuele afspraak die in de verordening is vastgelegd. Het bedrag wordt afgerekend in het jaar dat de raad het krediet van de locatie beschikbaar stelt. Overigens heeft de minister van OCenW recent (juli 2020) aangegeven de voorstellen van de VNG, PO-raad en VO-raad inzake de onderwijshuisvesting over te nemen en om te zetten in wet- en regelgeving. Een van de voorstellen betreft het opheffen van het investeringsverbod in onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs. Na wijziging van de wet- en regelgeving ontstaan er derhalve aanvullende mogelijkheden voor investeringen in de huisvesting door de schoolbesturen.

8.5 Financiële Consequenties

In de onderstaande tabel zijn de overschrijdingen van het IHP en de dekking door de schoolbesturen inzichtelijk gemaakt. Hierin is te zien dat de onderwijshuisvestingslasten met de inkomsten vanuit verhuur aan kinderopvang in de bestaande schoollocaties en de bijdrage uit achterstallig onderhoud van de schoolbesturen voor de periode 2020-2034 gemiddeld onder de toegezegde beloftelijn blijft.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totaal
Uitgaven:																
Overschrijding t.o.v. 'beloftelijn'	€ -235.632	€ 335.791	€ 258.633	€ 340.812	€ 368.107	€ 538.796	€ 396.098	€ 496.270	€ 330.617	€ 149.621	€ 8.566	€ -20.988	€ -348.728	€ -225.172	€ -360.259	€ 2.032.531
Inkomsten:																
<u>Verhuur t.b.v. kinderopvang</u>																
Montessori Kinderopvang Veenendaal	€ -	€ 14.076	€ 14.358	€ 14.645	€ 14.938	€ 15.236	€ 15.541	€ 15.852	€ 16.169	€ 16.492	€ 16.822	€ 17.159	€ 17.502	€ 17.852	€ 18.209	€ 18.209
KC het Kasteel	€ -	€ 14.076	€ 14.358	€ 14.645	€ 14.938	€ 15.236	€ 15.541	€ 15.852	€ 16.169	€ 16.492	€ 16.822	€ 17.159	€ 17.502	€ 17.852	€ 18.209	€ 18.209
Kinderdagverblijf de Schakel	€ -	€ 21.114	€ 21.536	€ 21.967	€ 22.406	€ 22.854	€ 23.312	€ 23.778	€ 24.253	€ 24.738	€ 25.233	€ 25.738	€ 26.253	€ 26.778	€ -	€ -
De kleine Prins	€ -	€ 7.038	€ 7.179	€ 7.322	€ 7.469	€ 7.618	€ 7.771	€ 7.926	€ 8.084	€ 8.246	€ 8.411	€ 8.579	€ 8.751	€ 8.926	€ -	€ -
KDV KC Prinses Amalia	€ -	€ 14.076	€ 14.358	€ 14.645	€ 14.938	€ 15.236	€ 15.541	€ 15.852	€ 16.169	€ 16.492	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
KC 't Erf	€ -	€ 7.038	€ 7.179	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sesamstraat	€ -	€ 7.038	€ 7.179	€ 7.322	€ 7.469	€ 7.618	€ 7.771	€ 7.926	€ 8.084	€ 8.246	€ 8.411	€ 8.579	€ 8.751	€ 8.926	€ -	€ -
Mozalek	€ -	€ 7.038	€ 7.179	€ 7.322	€ 7.469	€ 7.618	€ 7.771	€ 7.926	€ 8.084	€ 8.246	€ 8.411	€ 8.579	€ 8.751	€ 8.926	€ 9.104	€ 9.104
Chr. kinderopvang Luna's Peuterwijs	€ -	€ 7.038	€ 7.179	€ 7.322	€ 7.469	€ 7.618	€ 7.771	€ 7.926	€ 8.084	€ 8.246	€ 8.411	€ 8.579	€ 8.751	€ 8.926	€ 9.104	€ 9.104
Rehobothschool	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<u>Afdracht MI-versoeding</u>																
IKC Franse Gat	€ -	€ -	€ 81.611	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
IKC Dragonder-Noord	€ -	€ -	€ -	€ 51.652	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
IKC Dragonder-Zuid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 112.161	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Joh. Calvijn'school	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 104.012	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
IKC Molenbrug	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 55.728	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
IKC Het Bakken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 101.958	€ -	€ -	€ -
IKC Engelenburg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 89.947
IKC Oudeveen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 92.791
Extra inkomsten	€ -	€ 98.532	€ 182.113	€ 146.843	€ 209.255	€ 99.036	€ 205.029	€ 103.037	€ 105.098	€ 107.200	€ 148.250	€ 94.372	€ 198.217	€ 98.185	€ 237.363	€ 2.032.531
Resultaat	€ 235.632	€ -237.259	€ -76.519	€ -193.970	€ -158.851	€ -439.760	€ -191.069	€ -393.233	€ -225.519	€ -42.422	€ 139.683	€ 115.361	€ 546.945	€ 323.356	€ 597.623	€ 597.623
Saldo	€ 235.632	€ -1.626	€ -78.146	€ -272.115	€ -430.967	€ -870.727	€ -1.061.795	€ -1.455.028	€ -1.680.547	€ -1.722.968	€ -1.583.285	€ -1.467.924	€ -920.980	€ -597.623	€ -0	€ -0

BIJLAGE 1: IKC-BELEID

Beleidsnotitie
Integraal Kindcentra in Veenendaal

2021-2024

INHOUD

1. Inleiding	3
2. Waarom IKC's in Veenendaal	4
2.1 Aanleiding voor IKC-vorming	4
2.2 IKC's in Veenendaal	5
2.3 Gemeentebrede doelstellingen en positie IKC-beleid	6
3. Hoe zien IKC's er in Veenendaal uit?	7
3.1 Ambitie	7
3.2 Passend en thuisnabij onderwijs	7
3.3 Doorgaande ontwikkelings- en leerlijn als uitgangspunt	7
3.4 Mogelijke functies binnen een IKC	9
3.5 Huisvesting	11
4. Verdeling van verantwoordelijkheden	12
4.1 Organisaties uit het veld	12
4.2 Gemeente	13

1. Inleiding

In 2015 ontstond de vraag vanuit het onderwijsveld wat Integrale Kindcentra (IKC) zouden kunnen betekenen voor de kinderen in de gemeente Veenendaal. Vanuit de gemeente is daarom gekeken hoe IKC-beleid zou kunnen worden gefaciliteerd. In dat jaar heeft de gemeente Veenendaal, samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties een eerste IKC beleidsnotitie opgesteld (beleidsperiode: 2016 - 2020).

Na vier jaar is deze beleidsnotitie aan vervanging toe. Daartoe is het beleid uit de vorige beleidsperiode geëvalueerd. Dit is gebeurd door praktijkervaringen uit het veld van afgelopen beleidsperiode op te vragen via gesprekken met schoolbesturen, schooldirecteuren, kinderopvangorganisaties en de gemeente. Ook is recente (wetenschappelijke) literatuur en relevante documentatie vanuit de gemeente geraadpleegd. De tweede IKC beleidsnotitie ligt nu voor u (beleidsperiode: 2021 - 2024).

Ten opzichte van vier jaar geleden, is in dit document dieper ingegaan op de vragen: waarom willen we IKC's in Veenendaal en hoe zien de IKC's in Veenendaal eruit. Hierbij is geprobeerd om de begrippen die uit de beantwoording kwamen, eenduidiger en scherper te onderbouwen ten opzichte van vier jaar geleden. De beantwoording op deze vragen is afkomstig uit interviews met de gemeente en het veld, met onderzoeksrapportages van de gemeente Veenendaal ten aanzien van IHP en IKC-beleid en met actuele wetenschappelijke literatuur. Ook zijn de speerpunten in het huidige beleid herzien. Van de vorige vier speerpunten waarop het veld overeenstemming diende te bereiken is in huidig beleid teruggegaan naar één speerpunt. Ook is de samenhang met andere Veenendaalse beleidsterreinen in dit document inzichtelijker gemaakt.

Kern van deze beleidsnotitie

Sinds 2015 hebben de gemeente en het veld gezamenlijk vastgesteld dat de ambitie voor het Veenendaals onderwijs is, om zoveel mogelijk Veenendaalse kinderen passend en thuisnabij onderwijs te bieden in voorzieningen waarin (minimaal) ook de functie opvang is ondergebracht. Het ideaal is dat kinderen van 0 jaar t/m eind basisschoolleeftijd, zo mogelijk op één locatie, gebruik kunnen maken van een combinatie van de opvang en onderwijs. Dit wordt in de gemeente Veenendaal sinds 2015 vormgegeven door de ontwikkeling van IKC's. Het uitgangspunt van IKC's in Veenendaal is het aanbieden van een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor kinderen van 0 jaar t/m einde basisschoolleeftijd. Daarnaast kunnen IKC's een beleidsmatig antwoord zijn op de diverse ontwikkelingen in de gemeente en de daarbij behorende maatschappelijke en educatieve doelen.

In deze beleidsnotitie wordt ingegaan op de IKC-ontwikkeling in Veenendaal aan de hand van de volgende hoofdstukken:

- Waarom IKC's (in Veenendaal) (hoofdstuk 2);
- Hoe zien IKC's eruit in Veenendaal (hoofdstuk 3);
- Verdeling van verantwoordelijkheden bij IKC (hoofdstuk 4).

2. Waarom IKC's in Veenendaal

In dit hoofdstuk staat uiteengezet:

- De aanleiding voor IKC-vorming volgens diverse (wetenschappelijke) publicaties;
- De relevantie van IKC-vorming voor onze gemeente en leerlingen in Veenendaal;
- Hoe IKC-beleid samenhangt en bijdraagt aan andere Veenendaalse ontwikkelingen.

2.1 Aanleiding voor IKC-vorming

Ontstaan IKC's

Sinds enkele jaren is er een trend om IKC's te vormen¹. IKC's kunnen een middel zijn om bij te dragen aan diverse maatschappelijke uitdagingen, zoals passend onderwijs, decentralisatie en de transformatie van de jeugdhulp en demografische krimp. Een IKC ontstaat vanuit de behoefte om het kind centraal te stellen en een integraal aanbod te creëren voor kinderen om zo hun ontwikkeling optimaal te stimuleren². Landelijk bestaat er een groot maatschappelijk draagvlak voor deze integratie. Een platform waar gemeenten gezamenlijk kennis, ervaring en inspiratie uitwisselen op het gebied van IKC's, is de Kopgroep Wethouders voor Kindcentra van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Omdat de gemeente Veenendaal hecht aan IKC-ontwikkeling, wordt deelgenomen als lid van deze kopgroep.

Definitie IKC's

Een Integraal Kindcentrum (IKC) is een voorziening voor kinderen van 0 jaar t/m einde basisschoolleeftijd, waar zij gedurende de dag komen om zich te ontwikkelen, te spelen en te leren. Het IKC biedt kinderen een uitgebreid dagprogramma gedurende het hele jaar. Een IKC is dus een voorziening waarin

ten minste organisaties voor onderwijs en kinderopvang (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang) in één organisatorische eenheid zijn samengevoegd onder één aansturing³.

Echter, in de praktijk lijkt de term IKC niet eenduidig gebruikt te worden. Brede scholen die samenwerken onder de noemer IKC geven een eigen invulling en accenten. Het opbouwen van een IKC vraagt tijd en er is veel variatie in fase van ontwikkeling, aard van de samenwerking en richting of accenten die men legt⁴. In de meest vergaande vorm van IKC-vorming kan sprake zijn van één organisatie, één dagprogramma en één team dat werkt vanuit één pedagogische visie. Hierin bestaan dus echter gradaties.

Funcies van IKC's voor kinderen, ouders en organisaties

Voor kinderen bieden IKC's een brede en maximale ontplooiing en talentontwikkeling met een doorgaande lijn waar alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen, zodat zij een stevige basis hebben voor het vervolgonderwijs en hun verdere leven. Ook dragen IKC's bij aan vroegsignalering bij zorgleerlingen, het bieden van laagdrempelige ondersteuning en het versterken van beschermende factoren voor kinderen. Voor ouders bieden de IKC's een goede mogelijkheid om te werken en de ondersteuning voor kinderen te combineren. En voor de betrokken instellingen moet de combinatie van functies leiden tot betere opvang, onderwijs, ondersteuning en efficiënt gebruik van personeel, middelen en huisvesting.

2. 2 IKC's in Veenendaal

Uit interviews met het veld en de gemeente Veenendaal is gebleken dat een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor leerlingen vanaf 0 jaar t/m einde basisschoollleeftijd aangewezen wordt als belangrijkste doel voor IKC-ontwikkeling in Veenendaal. De motivatie hiervoor is dat een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn de overgang van voorschool naar school verkleint, waardoor minder leerlingen buiten de boot kunnen vallen. Ook toont wetenschappelijk onderzoek de toegevoegde meerwaarde van IKC's bij voorschoolse voorzieningen en kindontwikkeling, namelijk:

- **Een goed systeem van voorschoolse voorzieningen kan bijdragen aan kansengelijkheid.** Onderzoek laat zien dat vroeger toegang tot voorschoolse opvang en educatie bij kan dragen aan het vergroten van kansen voor kinderen.
- **Vroeg investeren loont.** De ontwikkelingskloof ontstaat al heel vroeg (nog voor kinderen naar de basisschool gaan) en is sterk bepalend voor de verdere ontwikkeling in de basisschoolperiode. Daarom is het belangrijk om te investeren in voorschoolse opvang en educatie, waarbij het belang voor mogelijkheden tot (vrij) spelen een belangrijk uitgangspunt is voor een gezonde ontwikkeling van het kind. Uit onderzoek blijkt dat deze vroeger interventies zichzelf terugverdienen op langere termijn. Het vroegtijdig determineren van kinderen geldt niet alleen voor onderwijsachterstand alsook voor hoogbegaafdheid.
- **Deelname aan voorschoolse voorzieningen heeft positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen.** De positieve effecten zijn wel in sterke mate afhankelijk van de kwaliteit van de uitvoering, de kwaliteit van de interacties en het curriculum van spel en activiteiten dat aangeboden wordt.

- **Vroeg en eerder erbij helpt.** Preventie of vroeger interventie van ontwikkelings- of gedragsproblematiek van jonge kinderen kan ervoor zorgen dat er sneller passende hulp of ondersteuning ingezet kan worden die mogelijk verergering of escalatie kan voorkomen. IKC's kunnen een belangrijke rol spelen in de vroeg signalering, het bieden van laagdrempelige ondersteuning en het versterken van beschermende factoren voor kinderen.
- **Een breed en gevarieerd hele-dag aanbod versterkt de ontwikkelingskansen.** Onderzoek laat zien dat de *bovengenoemde positieve effecten* van voorschoolse voorzieningen het snelst verdwijnen bij overgang naar de basisschool. Dit lijkt te maken te hebben met het ontbreken van een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn. IKC's kunnen wel doorgaande ontwikkelings- en leerlijnen bieden.
- **Samenwerking bevordert inclusie** Om inclusie te bevorderen is samenwerking tussen onderwijs, opvang en zorg nodig. IKC's blijken goed te werken in de omgang met deze complexe vraagstukken. De ontschotting en het wegnemen van de 'knippen' blijken een belangrijke succesfactor voor het realiseren van een ononderbroken ontwikkeling van kinderen en het creëren van een gezamenlijke cultuur.
- **Interprofessionele samenwerking is een sleutel voor kwaliteit.** Meerdere en andere ogen in een team kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het aanbod binnen een IKC. ⁵.

2.3 Gemeentebrede doelstellingen

De gemeente Veenendaal werkt vanuit diverse beleidshoeken integraal samen om een positief opgroei- en leefklimaat te realiseren voor de inwoners van Veenendaal. Er zijn raakvlakken tussen het integraal beleidskader sociaal domein en het onderwijs waarop de gemeente en het onderwijsveld met elkaar (moeten) samenwerken. Er is sprake van spiegelwetgeving en een daarmee gepaard gaande wettelijk verplichte samenwerking vanuit de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs. Verbinding versterken is een wens en noodzaak die alle partijen binnen en rondom het sociaal domein erkennen. Inwoners, scholen, zorgaanbieders, welzijnswerk, vrijwilligerswerk: alle partijen benoemen deze verbinding en samenwerking als essentiële voorwaarden om efficiënter en effectiever inwoners de ondersteuning te kunnen bieden die zij nodig hebben. Deze IKC-beleidsnotitie is derhalve onderdeel van bovengenoemd integraal beleidskader Sociaal Domein. De speerpunten uit deze IKC-beleidsnotitie en het integraal beleidskader sociaal domein zijn complementair aan en versterken elkaar:

- *Het creëren van doorgaande ontwikkelings- en leerlijnen voor elk kind;*
De gemeente Veenendaal en alle betrokken partners stellen het kind centraal en streven naar gelijke ontwikkelingskansen voor alle Veenendaalse kinderen daarbij is het bieden van een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor elk kind een voorwaarde. IKC's kunnen doorgaande ontwikkelings- en leerlijnen bieden.
- *Goede aansluiting tussen onderwijs, kinderopvang, welzijn, samenwerkingsverbanden en jeugdhulp om inclusie te bevorderen;*
Om inclusie te bevorderen is samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, welzijn, samenwerkingsverbanden en jeugdhulp nodig. IKC's blijken goed te werken in de omgang met deze complexe vraagstukken.
- *Het versterken van de sociale basis;*
Een goede sociale basis draagt aan het welzijn van inwoners. IKC's kunnen hierin een belangrijke functie vervullen. Preventie, door middel van vroegsignalering en netwerkversterking zijn daarbij belangrijke

aandachtspunten. IKC's kunnen het netwerk tussen o.a. opvang, school en welzijn versterken. Onderwijs en opvang vormen mede de sociale basis. Alle basisvoorzieningen samen versterken elkaar.

- *Vroeg investeren loont;*
IKC's kunnen een belangrijke rol spelen in de vroeg signalering, het bieden van laagdrempelige ondersteuning en het versterken van beschermende factoren voor kinderen.
- *Gezonde leefstijl en cultuur- en beweegprogramma's;*
De gemeente Veenendaal en alle deelnemende schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zullen bij de ontwikkeling van de IKC's cultuur en sport actief betrekken waardoor kinderen de kans krijgen om zich ook op die terreinen breed te ontwikkelen.

¹ Onderzoeksrapport 'Samenwerking in beeld 2', Oberon 2019

² Brochure 'Op weg naar een IKC', Landelijk Steunpunt Brede Scholen 2014

³ Advies 'Belemmeringen in bestuurlijke-juridische vormgeving kindcentra', PO-Raad 2013

⁴ Rapport 'Integrale kindcentra over wat hen kenmerkt', Kohnstamm instituut 2019

⁵ Rapport 'Investeren in kinderen van 0-12 jaar - Bevindingen uit de wetenschap', Slot & Leseman (Universiteit Utrecht) en Doornbal (Pact), maart 2019

3. Hoe zien IKC's er in Veenendaal uit?

In dit hoofdstuk staat uiteengezet:

- De gezamenlijk vastgestelde ambitie voor het Veenendaals onderwijs, door het veld en de gemeente, uiteengezet.
- Wat onder de begrippen in de ambitie wordt verstaan:
 - Passend en thuisnabij onderwijs;
 - Het uitgangspunt doorgaande ontwikkelings- en leerlijn;
 - De (mogelijke) functies binnen een IKC;
 - De huisvesting van IKC's.

3.1 Ambitie

Zoals gesteld in de inleiding wordt deze breed gedragen behoefte sinds 2015 vormgegeven door middel van de ontwikkeling van IKC's en het daarbij behorende beleid. De ambitie voor het Veenendaals onderwijs is om zoveel mogelijk Veenendaalse kinderen passend en thuisnabij onderwijs te bieden in voorzieningen waarin (minimaal) ook de functie opvang is ondergebracht. Het ideaal is dat kinderen van 0 jaar t/m eind basisschoolleeftijd, zo mogelijk op één locatie, gebruik maken van een combinatie van de functies onderwijs en (minimaal) opvang. Het uitgangspunt van IKC's in Veenendaal is het aanbieden van een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor kinderen van 0 jaar t/m einde basisschoolleeftijd.

De 4 onderstreepte begrippen voor de Veenendaals praktijk zullen uiteengezet worden in deze paragraaf 3.2 t/m 3.4.

3.2 Passend en thuisnabij onderwijs

Het doel van passend onderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs kunnen blijven met de juiste ondersteuning. Met passend onderwijs in dit IKC Beleid wordt bedoeld om de leerling onderwijs op maat te kunnen bieden binnen het IKC. Op het niveau van de kinderen streven we in dit IKC

beleid overkoepelend twee soorten doelen na. Ten eerste 'inclusie': ervoor zorgen dat kinderen die in het IKC aanwezig zijn daar ook kunnen blijven en 'binnen de muren' in een vroeg stadium de juiste ondersteuning krijgen. Ten tweede: 'andere doelen' bereiken, zoals zelfsturing, zelfstandigheid, persoonsvorming, burgerschap en samenwerken. Het werken aan deze doelen, ook wel 21^e-eeuwse vaardigheden, metacognitieve vaardigheden, sociale competenties of 'advanced skills' genoemd, wordt gecombineerd met 'traditionele' doelen zoals (voorbereiden op) taal en rekenen. Het IKC kan een middel zijn om een transitie te bewerkstelligen van passend naar inclusief onderwijs.

Met thuisnabij onderwijs wordt bedoeld dat Veenendaalse IKC's bereikbaar zijn voor alle leerlingen in de gemeente Veenendaal: heel Veenendaal is thuisnabij. De gemeente wil dit versterken door middel van zijn inzet op een goede en veilige verbinding via de fietsinfrastructuur in Veenendaal. De gemeente zal zich inspannen om het aantal scholen en IKC's evenredig over de stad te verdelen. De gemeente kan echter niet garanderen dat de gewenste denominatie of voorzieningen worden gegarandeerd in elke wijk. Toch wil de gemeente ervoor blijven zorgen om de keuzevrijheid voor onderwijs voor iedereen mogelijk te houden door middel van een dekkend fietsnetwerk. Ook wordt hierbij gestreefd naar autoluwe scholen.

3.3 Doorgaande ontwikkelings- en leerlijn als uitgangspunt

De gemeente Veenendaal in 2015 gestart met de ontwikkeling van IKC's met de overtuiging dat het creëren van een integraal aanbod voor kinderen het beste kan op basis van de volgende uitgangspunten: één visie, één plan, één uitstraling en één centrale aansturing per IKC. In de praktijk bleek overeenstemming op alle punten bij het opstarten van een IKC moeilijk te organiseren. Daarom is gekozen om, in overleg met het veld, deze uitgangspunten te herzien voor het nieuwe beleid.

Dit heeft geresulteerd in het volgende beleidsuitgangspunt:

Een **IKC** is in Veenendaal een samenwerkingsverband van organisaties of een andere bestuursvorm op het gebied van in ieder geval opvang en onderwijs, bij voorkeur op één locatie. Daarnaast streven we naar een samenwerking met welzijnsactiviteiten, zorg en ontspanning (sport of cultuur) voor kinderen van 0 jaar t/m einde basisschoolleeftijd, waarbij een dagprogramma wordt geboden. De samenwerking in een IKC in Veenendaal vindt plaats op basis van:

- Één plan, tussen één kinderdagopvangorganisatie en minstens één primair onderwijsorganisatie, voor een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor kinderen van 0 jaar t/m eind basisschoolleeftijd. Wanneer het IKC meerdere basisscholen betreft, kan gekozen worden voor individuele ontwikkel- en leerlijnen van de betreffende basisscholen.

Plan voor doorgaande ontwikkelings- en leerlijn

Onder dit plan verstaan alle partners (scholen, kinderopvang en gemeente) het volgende:

- Een plan waarin minstens één kinderdagverblijf en één primair onderwijsorganisatie als samenwerkingspartners beschreven staan.
- Gezamenlijk dienen zij in dit plan afstemming te hebben gevonden over de wijze waarop zij de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn borgen voor de leerlingen (0 jaar t/m eind basisschoolleeftijd).

- In deze ontwikkelings- en leerlijn is nagedacht over: het gezamenlijke aanbod, didactische en pedagogische aspecten.
- Ook is nagedacht over de vraag hoe de samenwerking in de praktijk eruit komt te zien voor de leerling, ouders en medewerkers.
- Tenslotte kan nagedacht worden over een minimale variant van één plan voor doorgaande ontwikkelings- en leerlijn vanwege o.a. de verhouding van de kinderopvang ten opzichte van meerdere scholen in een IKC.
- Een document dat helpend kan zijn bij het opstellen van de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn is 'Doorgaande leerlijn in beeld' van de PO-raad.

Fases van IKC-ontwikkeling

Zoals in de inleiding vermeld, vraagt het verder ontwikkelen van een IKC tijd, en is er daarom veel variatie in fase van ontwikkeling, aard van de samenwerking en richting of accenten die men legt⁶. In overleg met het veld en de gemeente Veenendaal is het primaire beleidsuitgangspunt in onze gemeente om te voldoen aan één plan voor doorgaande ontwikkelings- en leerlijn, zoals op deze pagina in het omkaderde vak. Dit kan gezien worden als minimale ondergrens waaraan een IKC in Veenendaal dient te voldoen.

Uit gesprekken met besturen en directie van scholen en kinderopvang-organisaties is naar voren gekomen dat zij behoefte hebben om na deze minimale ondergrens, de samenwerking verder te willen laten groeien of intensiveren met hun gekozen samenwerkingspartners.

Om te verduidelijken 'waar' in de ontwikkeling een IKC staat, wordt in de praktijk ook wel onderscheid gemaakt tussen verschillende IKC ontwikkelingsfasen (niveaus). Per onderwerp kan gekeken worden 'waar' het IKC in zijn ontwikkeling staat. Voor de fasen van samenwerkingen zijn in den lande verschillende voorbeelden. Enkele voorbeelden staan in onderstaande tabel⁷: Per IKC kan een ander model gebruikt worden.

Fases (Niveau)	Visie	Middelen	Voorziening
Integrale samenwerking	Eén gezamenlijke visie	Zo veel mogelijk geïntegreerd, volume-bekostiging voor passend onderwijs	Multifunctionele ruimtes voor alle gebruikers geschikt
Intensieve samenwerking	Eén visie en daarnaast een eigen visie vanuit de eigen organisatie	Begroting op elkaar afgestemd en gezamenlijke inkoop	Gezamenlijk gebruik van ruimtes (via verhuur of gedeelde kosten) en eigen ruimtes.
Lichte samenwerking	Eigen visies, met samenhang op inhoud	Eigen begroting, geen gezamenlijke inkoop	Eigen ruimtes.

⁶ Rapport 'Integrale kindcentra over wat hen kenmerkt', Kohnstamm instituut 2019

⁷ Gebaseerd op de tabel van intensiteit van samenwerken van Nicole van Rens & Tammy Lie, BMC Advies 2019 – 2^e druk.

3.4 Mogelijke functies binnen een IKC

Belang van de wijk en leerling populatie van de school

Zoals ons onderwijsbeleid Veenendaal al schetst (2016 – 2020), past de omvang en samenstelling van een IKC bij de wensen van de wijk en de behoeften van kinderen, ouders en betrokken instellingen. Dit kan leiden tot verschillende accenten bij een IKC. Welke functies participeren in een IKC is dus afhankelijk van de vraagstukken en/of problematieken van de wijk waarin

¹ Startnotitie expertisecentrum SBO SO PO 2017

het IKC staat en kernpartners. Bij de vorming van een IKC zal door de kernpartners worden gekeken wat de wijk en de leerlingpopulatie nodig hebben ten aanzien van opvang, onderwijs, sport, welzijn, jeugdhulp of andersoortige ondersteuning. Deze functies kunnen ook naar behoefte worden ingeschakeld. Het is aan ieder IKC om de voor hen belangrijke en benodigde partners te selecteren voor het structureel, dan wel incidenteel, bijdragen aan het totaalpakket aan arrangementen ten behoeve van de ontwikkelingskansen van hun kinderen.

Kernpartners

De primaire kernpartners van een IKC in Veenendaal zijn de basisschool/scholen en de organisaties voor kinderopvang: peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang.

Voortgezet Onderwijs

De aansluiting tussen IKC's en voortgezet onderwijs is belangrijk. Deze behoefte wordt ingegeven door de gedachte dat de 'harde knip' die nu veelal ervaren wordt tussen de twee sectoren voor veel leerlingen geen recht doet aan de gewenste doorgaande ontwikkeling van leerlingen. De wijze waarop dit vorm en inhoud krijgt, moet verder uitgewerkt worden tussen het primair en voortgezet onderwijs.

Basisonderwijs, speciaal basisonderwijs & speciaal onderwijs

Waar het gaat om passend onderwijs (alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, hebben een passende onderwijsplek) in een IKC is samenwerking met het speciaal (basis)onderwijs een belangrijk uitgangspunt. De wijze waarop dit vorm en inhoud krijgt, is al opgemaakt in een startnotitie¹ en moet in samenwerking tussen het basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs en het samenwerkingsverband passend onderwijs verder worden uitgewerkt. Deze samenwerking - waar nodig en mogelijk - gecombineerd met jeugdhulp in

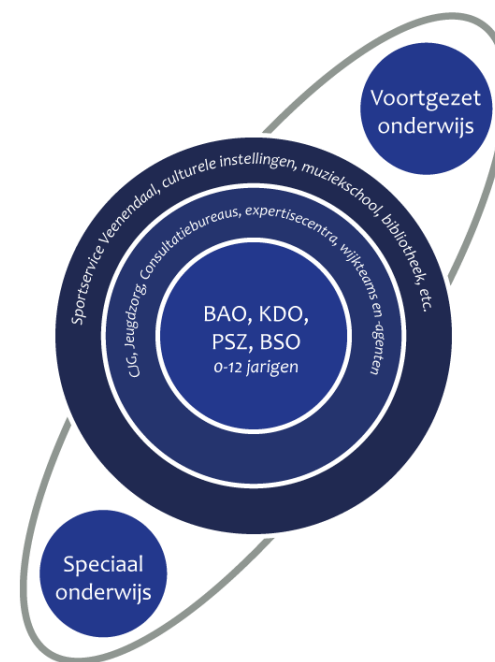
een IKC zorgt voor een optimaal en compleet (onderwijs)aanbod voor kinderen in Veenendaal waardoor zij zich goed kunnen ontwikkelen. In het IHP wordt dit verder uitgewerkt.

Welzijn, opvoedondersteuning en jeugdhulp

Naast de kernpartners kan ook het welzijnswerk tot de mogelijkheden zijn voor het IKC, evenals de consultatiebureaus/CJG. Het CJG doet immers ook aan vroeg signalering en aan netwerkversterking. Welzijn richt zich vooral op een collectieve en preventieve aanpak en het organiseren van algemene voorzieningen. Via het CJG kan jeugdhulp ingezet worden of specifieke ondersteuning aangevraagd worden, waar nodig in samenspraak met het onderwijs en/of de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Deze functies participeren in meerdere of mindere mate in een IKC; een en ander afhankelijk van de vraagstukken en/of problematieken van een betreffend IKC of wijk. Deze functies kunnen ook naar behoefte worden ingeschakeld.

Sport en Cultuur

Het in gezamenlijkheid culturele- of sportactiviteiten ontwikkelen geldt (zeker) ook voor sportverenigingen en culturele instellingen (bijvoorbeeld bibliotheek, muziekschool, kunsteducatie, jeugdtheater, dans). De instellingen leveren een belangrijke bijdrage aan de diverse binnen- en buitenschoolse arrangementen c.q. programmering.

Figuur2 - Het versterken van de samenwerking gericht op opvang, onderwijs, ontwikkeling, sport en cultuur.

3.5 Huisvesting

Samenwerkingspartijen geven hun IKC's vorm onder één dak, of niet onder één dak, als nauw betrokken netwerkpartners. Gezamenlijke huisvesting ondersteunt echter wel de integraliteit van werken en vereenvoudigt de samenwerking. Een IKC is op dit moment geen formele taak van het Rijk en is het vormen van een IKC op grond van artikel 23 Grondwet in Veenendaal derhalve niet verplicht.

Met betrekking tot IKC-(ontwikkeling) in Veenendaal zijn drie scenario's mogelijk:

1. IKC's niet onder één dak

Minstens één kinderdagopvangorganisatie en minstens één primair onderwijsorganisatie hebben gezamenlijk een plan opgesteld voor een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor kinderen van 0 jaar t/m eind basisschool. Zij werken hierop samen, maar niet onder één dak.

2. IKC's die nu al samenwerken onder één dak

Minstens één kinderdagopvangorganisatie en minstens één primair onderwijsorganisatie hebben gezamenlijk een plan opgesteld voor een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn voor kinderen van 0 jaar t/m eind basisschool. Zij werken hierbij momenteel al samen onder één dak. Doorgaans ondersteunt gezamenlijke huisvesting de integraliteit van werken en vereenvoudigt de samenwerking. Op voorwaarde van het hebben van een doorlopende leer en ontwikkellijn, willen we deze situatie faciliteren door de door de Kinderopvangorganisaties gebruikte ruimte te onttrekken aan de onderwijsbestemming en onder voorwaarden aan de Kinderopvangorganisatie verhuren. Deze voorwaarden worden in het Integraal Huisvesting Plan nader bepaald.

3. IKC's als nieuwbouwproject via het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Ook is het mogelijk dat een IKC start bij een nieuwbouwwontwikkeling. Dan ligt er een link tussen het IKC-beleid en het Integraal huisvestingsplan onderwijs Veenendaal (IHP) 2020 – 2025. Het IHP is gericht op onderwijshuisvesting: het ontwikkelen van de gebouwen de komende 4 jaar. Onderdeel van het IHP-beleid is de huisvestingsagenda die, in overleg met de schoolbesturen, is opgesteld voor de komende jaren (2020–2030). Deze huisvestingsagenda geeft weer welke onderwijslocaties op welk moment beschikbaar komen voor herontwikkeling. Bij een herontwikkeling dient minimaal voldaan te worden aan de uitgangspunten van deze notitie. Op het moment dat locaties beschikbaar komen voor herontwikkeling, is het mogelijk voor bestuurders om de keuze te maken voor een gezamenlijk IKC-pand. Binnen de huisvestingsagenda valt ook af te lezen welke besturen aangegeven hebben een gezamenlijke IKC-ambitie wensen te realiseren de komende jaren. In het IHP worden zij aangeduid als de IKC clusters. Bij nieuwbouw dient van tevoren goed nagedacht te worden dat de huisvesting ondersteunend is aan de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn en dient nagedacht te worden over verdere IKC-ontwikkeling in de toekomst.

4. Verdeling van verantwoordelijkheden bij IKC (bestaande bouw en als nieuwbouw)

Wanneer vanuit het IHP blijkt dat het ook mogelijk is om in een nieuwe voorziening een IKC-te ontwikkelen, komt een nauwe samenwerking tussen organisaties uit het veld en de gemeente kijken. Hiermee wordt bedoeld op de nieuwbouw en inhoudelijke ontwikkeling. Een nauwe samenwerking is natuurlijk ook nodig in bestaande bouw

4.1 ORGANISATIES UIT HET VELD

Algemene verantwoordelijkheid

De onderwijs- en kinderopvangorganisaties zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit, de richting, inrichting en organisatie van het onderwijs of de opvang. Deze verantwoordelijkheid geldt ook voor bijvoorbeeld bestuurlijke en/of institutionele keuzes met betrekking tot de eigen bestuursorganisatie en de vestigingen (samenwerking, fusies, sluiting, verplaatsing, verhuizing e.d.). Met inachtneming van de wettelijke verantwoordelijkheden zijn de organisaties verantwoordelijk voor de wijze waarop de inhoudelijke en organisatorische samenwerking onderling wordt vormgegeven ten behoeve van de IKC-vorming.

Het selecteren van partners onderwijs en opvang bij IKC-ontwikkeling

De onderwijspartij is, of onderwijspartijen zijn, in de lead voor het vinden van een passende kinderdagopvang-partner. Belangrijk is dat de samenwerking plaatsvindt op basis van een gezamenlijke wens om de IKC-ambitie en het uitgangspunt van één doorgaande ontwikkelings- en leerlijn samen vorm te geven. Als er meerdere basisscholen in het IKC-pand gaan vestigen, bereiken

zij overeenstemming op de opvangorganisatie waarmee elke basisschool gaat samenwerken op de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn (zie hoofdstuk 3.3.).

Samenwerkingsovereenkomst

De samenwerkingsovereenkomst vormt de juridische basis voor de samenwerking in een nieuwbouw IKC. De doorgaande ontwikkelings- en leerlijn vormt het primaire uitgangspunt voor Veenendaalse IKC-vorming. Deze dient voldoende uitgedacht te zijn, voordat de samenwerkingsovereenkomst kan worden getekend. Dit geldt voor de gemeente bij nieuwbouw als voorwaarde voor het bouwproces. Dit betekent dat van tevoren alle onderdelen om tot een IKC te komen goed zijn verkend en besloten.

Overige partners:

De primaire kernpartners van een IKC in Veenendaal zijn de basisschool/-scholen en de organisaties voor kinderopvang: peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang.

Belangrijk in de IKC-conceptontwikkeling is ook de wijze waarop het IKC vorm en inhoud geeft aan passend onderwijs voor kinderen aan de boven- en onderkant, door het betrekken van bijvoorbeeld het (voortgezet) speciaal onderwijs en/of expertisecentra.

Ook dient nagedacht te worden over partners die deel gaan nemen in een IKC die zorgen voor een verdieping van de ontwikkelings- en leerlijn.

4.2 GEMEENTE

Algemene verantwoordelijkheid

De IKC-ontwikkeling moet ook bijdragen aan gemeentebrede doelstellingen met betrekking tot participatie, sociale cohesie, werkgelegenheidsbeleid, economische ontwikkeling, stedenbouwkundige ontwikkeling e.d. Dit betekent dat de gemeente tot op zekere hoogte een bestuurlijke regierol vervult en ook kaders en randvoorwaarden stelt m.b.t. de IKC's. Het is immers

geen solitaire ontwikkeling, maar vindt plaats in de context van divers gemeentelijk beleid.

Verantwoordelijkheid in IKC-ontwikkeling nieuwbouw:

De gemeente streeft naar een regierol die recht doet aan gelijkwaardig partnerschap. De gemeente neemt de projectorganisatie op zich en richt daarbij de projectgroepen en stuurgroepen in. De rol van de gemeente Veenendaal ziet er verder als volgt uit:

1. **inhoud:** faciliteert de gemeente. De kernpartners stellen in samenspraak met het maatschappelijk veld één plan op van waaruit de IKC-vorming zou moeten worden ontwikkeld. De gemeente in de gaten dat de IKC-ontwikkeling bijdraagt aan de gemeentebrede doelstellingen, zoals omschreven in paragraaf 2.3.;
2. **proces:** bewaakt de gemeente vanuit de regierol de zorgvuldigheid van het proces (zowel intern, als extern: binnen de gemeente en met de koppeling naar het veld). Bij het samenwerkingsproces kan de gemeente een stimulerende rol hebben zodat de gelijkwaardigheid tussen de verschillende partners gewaarborgd wordt;
3. **financiën:** vervult de gemeente voor onderwijshuisvesting de rol van financier, vanuit haar wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting.

BIJLAGE 2: KOSTEN OPSTAL (PRIJSPEIL 1 JANUARI 2020)

	Onderwijsruimte		Kindgerelateerd		Energie neutraal		Bovenwettelijke eisen		Totaal
					OWH	KGR	OWH	KGR	
a IKC West	2.150 €	4.024.193	449 €	840.401	€ 640.313		€ 1.790.277		€ 7.295.185
			KDV 449 €	840.401					
b CLV Gebouw A	6420 €	10.038.635	910 €	1.726.365	€ 1.350.000		€ -		€ 13.115.000
			Sport 910 €	1.726.365					
1 IKC Franse Gat	2438,35 €	4.563.903	410 €	767.404	€ 377.944	€ 63.550	€ 109.524	€ 18.416	€ 5.900.741
			KDV 410 €	767.404					
2 IKC Dragonder-Noord	1513 €	2.831.909	410 €	767.404	€ 234.515	€ 63.550	€ 67.960	€ 18.416	€ 3.983.754
			KDV 410 €	767.404					
3 IKC Dragonder-Zuid	3221 €	6.028.803	1.265 €	2.689.150	€ 499.255	€ 196.075	€ 144.678	€ 56.820	€ 9.614.782
			SIWV 150 €	280.758					
			KDV 410 €	767.404					
			Welzijn 250 €	467.929					
			Sport 455 €	1.173.059					
4 IKC Engelenburg	2119 €	3.966.170	410 €	767.404	€ 328.445	€ 63.550	€ 95.180	€ 18.416	€ 5.239.165
			KDV 410 €	767.404					
5 Joh. Calvijnschool	2871 €	5.373.702	410 €	767.404	€ 445.005	€ 63.550	€ 128.957	€ 18.416	€ 6.797.034
			KDV 410 €	767.404					
6 IKC Molenbrug	1421 €	2.659.879	660 €	1.235.334	€ 220.269	€ 102.300	€ 63.831	€ 29.645	€ 4.311.259
			KDV 410 €	767.404					
			Welzijn 250 €	467.929					
7 IKC Het Baken	2499 €	4.677.423	865 €	1.940.463	€ 387.345	€ 134.075	€ 112.248	€ 38.853	€ 7.290.407
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
8 IKC Oudeveen	2186 €	4.091.575	865 €	1.940.463	€ 338.830	€ 134.075	€ 98.189	€ 38.853	€ 6.641.986
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
9 IKC 't Hoorntje	679 €	1.270.990	410 €	767.404	€ 105.253	€ 63.550	€ 30.501	€ 18.416	€ 2.256.114
			KDV 410 €	767.404					
10 Steenblokschool	1518 €	2.841.006	865 €	1.940.463	€ 235.268	€ 134.075	€ 68.178	€ 38.853	€ 5.257.844
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
11 Aan de Basis	1523 €	2.850.420	865 €	1.940.463	€ 236.048	€ 134.075	€ 68.404	€ 38.853	€ 5.268.264
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
12 De Ceder	1597 €	2.988.422	865 €	1.940.463	€ 247.476	€ 134.075	€ 71.716	€ 38.853	€ 5.421.005
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
13 IKC Dragonder-Oost	1626 €	3.042.515	410 €	767.404	€ 251.956	€ 63.550	€ 73.014	€ 18.416	€ 4.216.854
			KDV 410 €	767.404					
14 Rehobothschool	2414 €	4.519.075	865 €	1.940.463	€ 374.232	€ 134.075	€ 108.448	€ 38.853	€ 7.115.147
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
15 IKC Petenbos	2458 €	4.601.562	865 €	1.940.463	€ 381.063	€ 134.075	€ 110.428	€ 38.853	€ 7.206.444
			KDV 410 €	767.404					
			Sport 455 €	1.173.059					
16 Ichthus College	9106 €	15.207.020	1365 €	3.519.177	€ 1.684.610	€ 252.525	€ 409.016	€ 61.312	€ 21.133.660
			Sport 1.365 €	3.519.177					
17 Rembrandt College	7300 €	12.191.000	1365 €	3.519.177	€ 1.350.500	€ 252.525	€ 327.895	€ 61.312	€ 17.702.409
			Sport 1.365 €	3.519.177					

BIJLAGE 3: HUIDIGE BOEKWAARDEN (PRIJSPEIL 1 JANUARI 2020)

	Adres	Boekwaarde per 1-1-2020	
		Grond	Opstal
a IKC West		€ 263.797	€ -
	Appelvink 1	€ -	€ -
	't Kofschip 6	€ -	€ -
	Boerenzwaluw 19	€ 146.816	€ -
	Stormzwaluw 25	€ 116.981	€ -
b CLV Gebouw A		€ -	€ -
	CLV (Gebouw A)	€ -	€ -
1 IKC Franse Gat		€ 45.736	€ 232.572
	Gerard Terborchtstraat 21	€ 5.881	€ 30.008
	Patrimoniumlaan 1	€ 36.010	€ 140.721
	Dr. Colijnsstraat 70	€ -	€ 8.817
	Karel Fabritiusstraat 3	€ 3.845	€ 53.026
	Patrimoniumlaan 128	€ -	€ -
2 IKC Dragonder-Noord		€ 150.989	€ 175.090
	Ronde Erf 2	€ 150.989	€ 175.090
	Ronde Erf 6	€ -	€ -
3 IKC Dragonder-Zuid		€ 242.114	€ 1.161.998
	Willem Barentszstraat 70	€ -	€ 592.671
	Tweespan 29	€ 32.375	€ -
	Zoete Inval 9	€ 95.223	€ 19.574
	Zuiderkruis 740	€ 97.307	€ 549.753
	Zuiderkruis 742	€ -	€ -
	Zuiderkruis 744	€ 17.210	€ -
	Pollux 4	€ -	€ -
4 IKC Engelenburg		€ 52.494	€ 202.328
	De Bongerd 3	€ 21.366	€ 202.328
	De Fulkenweide 1	€ 17.251	€ -
	De Sterke Arm 2A	€ 13.877	€ -
	De Sterke Arm 4	€ -	€ -
5 Joh. Calvijnschool		€ 25.213	€ 1.942.551
	Geerseweg 2	€ 9.279	€ 275.920
	Duivenwal-West 301	€ 15.934	€ 1.666.631
6 IKC Molenbrug		€ 76.398	€ 374.565
	Prins Willem-Alexanderpark 600	€ 22.674	€ -
	Prins Willem-Alexanderpark 602	€ 36.310	€ 234.035
	Prins Willem-Alexanderpark 1	€ -	€ -
	Prins Willem-Alexanderpark 317	€ -	€ -
	Zonnebloemstraat 1	€ -	€ 123.815
	Molenstraat 2A	€ 17.414	€ 16.715
7 IKC Het Baken		€ 432.479	€ 510.457
	De Reede 71	€ 270.702	€ 222.009
	't Kofschip 2	€ 117.477	€ 288.448
	't Kofschip 4	€ 44.300	€ -
	De Reede 65	€ -	€ -
8 IKC Oudeveen		€ 382.865	€ 550.119
	Langelaar 22	€ 29.718	€ -
	Langelaar 24	€ 222.612	€ 92.929
	Oudeveen 230-232	€ -	€ -
	Componistensingel 26	€ 130.535	€ 457.190
9 IKC 't Hooftje		€ 68.712	€ 90.414
	Vendelsesweg 30	€ 68.712	€ 90.414
10 Steenblokschool		€ 159.607	€ 658.863
	Zoete Inval 10	€ 134.275	€ 658.863
	Zoete Inval 10A	€ 25.332	€ -
11 Aan de Basis		€ 132.332	€ 1.851.838
	Duivenwal-West 300	€ 38.777	€ 185.205
	Duivenwal-West 301	€ 15.934	€ 1.666.633
	Trommelaar 63	€ 77.621	€ -
12 De Ceder		€ 10.669	€ 841.299
	Larikslaan 1A	€ 10.669	€ 841.299
	Boslaan 32A	€ -	€ -
	Larikslaan 1B	€ -	€ -
13 IKC Dragonder-Oost		€ 735.450	€ 2.396.671
	Ruterijweg 1	€ 735.450	€ 2.396.671
14 Rehobothschool		€ 29.936	€ 1.591.656
	Koninginnelaan 46	€ 10.226	€ 1.591.656
	Gouweurslaan 18	€ 19.710	€ -
15 IKC Petenbos		€ 753.179	€ 2.362.698
	Margaretha Turnorlaan 5	€ 753.179	€ 1.814.124
	Margaretha Turnorlaan 7	€ -	€ -
	Goudmas 1	€ -	€ 548.574
16 Ichthus College		€ -	€ 9.203.059
	Vondellaan 4	€ -	€ 9.203.059
17 Rembrandt College		€ 570.175	€ 2.230.056
	Rembrandtlaan 1	€ 570.175	€ 2.230.056